

De drie broertjes bok

Over het boek

Auteur: Mac Barnett
Illustrator: Jon Klassen
Vertaler: Imme Dros
Uitgeverij: Volt

Over de makers

Mac Barnett is een Amerikaanse schrijver. Hij woont in Oakland, Californië. Vroeger begeleidde hij zomerkampen voor kinderen. Terwijl hij onder een boom zat te kijken naar de sportende kinderen, vertelde hij het verhaal dat hij vroeger de koningin van Engeland bespioneerde. Al gauw zaten alle kinderen bij Barnett onder de boom en niet meer op het sportveld. Want, zoals hij zelf zegt, in verhalen vertellen, is hij beter dan in sporten.

Hij heeft al heel wat prijzen gewonnen en zijn boeken zijn vertaald in meer dan dertig talen. Hij werkt samen met verschillende illustratoren waaronder Jon Klassen. Bronnen: www.macbarnett.com, TED-talk https://www.ted.com/talks/mac_barnett_why_a_good_book_is_a_secret_door?language=nl

Jon Klassen is een Canadese schrijver en illustrator. Hij werkte zes jaar lang in animatiestudio's en tekende mee aan animatieprenten zoals Shrek en Kung Fu Panda 2. Maar toen een uitgever hem belde om een kinderboek te illustreren, tuimelde hij een nieuw leven van kinderboekenmaker in. En dat doet hij met klasse want ook hij sleepte al heel wat prijzen in de wacht.

Jon Klassen heeft al sinds zijn elfde een pet op. Waarom, dat weet hij zelf ook niet "Tot ik die pet 'morgens opzet, voel ik me gespannen." De pet is zijn handelsmerk geworden.

Bronnen: <https://www.imjonklassen.com>

Korte inhoud

De drie broertjes Bok hebben honger. Om aan het lekker malse gras te komen, moeten ze over de brug, want daar is een wei met heerlijk groen gras. Maar onder de brug zit een trol en die heeft vreselijke honger. En heel veel trek in malse bokjes...

1. VOOR HET LEZEN

1.1. Cover

- Wat is de titel van dit boek?
- Wat zie je op de cover? (Laat de kinderen beschrijven wat ze zien, eventueel stel je hen wat vragen zodat ze nog meer zien.)
- Waarover zou dit boek gaan? (Alle antwoorden zijn goed.)
- Het boek is geïllustreerd door Jon Klassen. Weten jullie op welke manier Jon Klassen dan heeft meegewerkt aan dit boek? (illustraties gemaakt)

- Welke kleuren zie je op de cover? Welke sfeer hoort hier volgens jou bij?
- Hier staat dat het boek is 'verteld door Mac Barnett'. Op welke manier heeft Mac Barnett volgens jou meegewerkt aan dit boek? (Hij vertelt het verhaal. De juryleden zullen misschien antwoorden dat hij het verhaal heeft geschreven. Vertel hen dat dit helemaal juist is, maar dat het verhaal niet helemaal door hem is verzonden. Het is een oud sprookje uit Noorwegen dat Mac Barnett vertelt in dit boek.)
- Het boek is vertaald door Imme Dros. Wat heeft zij dan gedaan? (Mac Barnett woont in Amerika en spreekt Engels. Imme Dros heeft het boek naar het Nederlands vertaald.)

1.2. Schutbladen

- Wat zie je op deze schutbladen?
- Welke kleuren gebruikt de illustrator? (vooral tinten bruin)
- Welke dingen zie je op de cover en komen ook op de schutbladen terug?

2. TIJDENS HET LEZEN

Lees het verhaal voor. In het verhaal komen zowel de broertjes Bok als de trol aan het woord. Als je het boek voorleest, zal dit voor de kinderen niet altijd duidelijk zijn. Zij zien immers geen aanhalingstekens staan als er wordt gewisseld van personage. Probeer dus om verschillende stemmen te gebruiken bij het voorlezen.

Laat de juryleden tijdens het voorlezen naar de prenten kijken want daar is heel wat op te zien.

- De eerste zinnen van het verhaal beschrijven de plaats en de situatie. Door de manier waarop dit beschreven staat, zullen misschien niet alle kinderen dit meteen begrijpen. Het kan helpen om dit tijdens het lezen met gebaren te tonen: de brug, de plaats hier zonder gras en de plaats daar, met gras. Eventueel kan je na 'Die valse trol lust jou rauw' even pauzeren en aan de hand van een aantal vragen kijken of het duidelijk is voor de juryleden.
- Lees verder tot en met "Stapjes betekenen vaak hapjes."
 - Waar zit de trol? (onder de brug)
 - Waarop zit hij te wachten? (naar stapjes op de brug)
 - Van wie zouden die stapjes kunnen zijn? (van lekkere dieren want "stapjes betekenen vaak hapjes")
 - Zou de trol al hapjes hebben gegeten? (waarschijnlijk wel want op de illustratie op de linkerpagina zien we de trol met een lepel en een vork, botten, een visgraat, een doodshoofd...)
 - Op een van de pijlers van de brug staan streepjes geturfd. Wat zouden die willen zeggen? (Dat weten we eigenlijk niet, dus alle antwoorden zijn goed, maar misschien duidt de trol hier aan hoe lang hij al niet heeft gegeten.)
 - Hoeveel dagen heeft de trol dan niet gegeten. (Tel samen met de juryleden)
 - Wat kunnen we nog op deze manier tellen? Doe het samen met de kinderen. Wat is het voordeel van tellen op deze manier?
- Lees verder tot en met "Wie loopt er over mijn Trollenbrug? Die komt niet heen en niet terug!"
 - Wat wil deze zin zeggen? (Wie over de Trollenbrug loopt zal nooit de andere kant van de brug bereiken en komt dus ook niet terug.)
 - Waarom zouden daar speelkaarten liggen? (Alle antwoorden zijn goed, een mogelijk antwoord kan zijn dat de trol misschien een spelletje speelt omdat hij zich verveelt onder de brug.)
- Lees verder tot en met "ik vreet je zo wel op, Bob Bok."
 - Wie zegt dit? (trol)
 - Tegen wie zegt de trol dit? (Bob Bok)
 - Waarom zou de trol dit zeggen tegen Bob Bok? (Hij wil het kleine geitje opeten.)
- Lees verder tot en met "Nou," zei de trol. "Jij mag van mij over mijn brug heen naar de wei."
 - Waarom mag Bob Bok nu toch verder lopen over de brug? (De trol wacht liever even op Bart Bok want die is groter en hij heeft grote honger.)

- Draai de bladzijde om.
 - Wat zie je op deze tekening? (Laat de juryleden beschrijven wat ze zien: Bob is over de brug – de trol zit onder de brug – Bart staat klaar om zo dadelijk over de brug te gaan.)
- Lees verder tot en met “Die zou niet leeg zijn na vandaag...”
 - Waarom zegt de trol dat? (Bart Bok heeft gezegd dat zijn grote broer Bas nog komt.)
 - Laat de juryleden beschrijven wat ze op de illustratie zien. (Bart Bok die net de brug over is – trol onder de brug – grote harige poten van Bas Bok)
- Lees verder tot en met “Nee, lekker niet. Verwaande trol, vies stuk verdriet”
 - Wat wil dit zeggen? (De bok zegt tegen de trol dat hij verwaand is, dat hij zich beter en belangrijker voelt dan anderen. Hij gedraagt zich arrogant. Maar eigenlijk is hij een vies stuk verdriet, een heel zielige en vieze trol.)
- Lees verder tot op het einde.

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL

- boek “De drie broertjes Bok” (lieft een boek per duo)
- post-its in minstens twee verschillende kleuren
- woordkaarten (zie bijlage)
- stiften, kleurpotloden, raamstiften
- wit en gekleurd papier, kranten

3.1. Verhaal

Laat de juryleden het verhaal in duo aan elkaar navertellen. Eventueel kan je vergrote prenten gebruiken zodat de kinderen een leidraad hebben.

- **Sprookje**
 - Dit verhaal is gebaseerd op een Noors sprookje. Vinden jullie dit ook een sprookje? (Je kan kenmerken van sprookjes laten opnoemen en bekijken: niet echt gebeurd, begint met “er was eens”, fantasie, goede en slechte personages, ...)
 - Nadat het eerste bokje over de brug is gegaan zegt de Trol “heb ik dat even slim bedacht”. Wie vinden jullie slim, de bokken of de trol? Waarom vind je dat?
- **Rijm**
 - Dit verhaal staat op rijm. Heb je het ritme gevoeld? Op welke plaatsen voelde je dat? (Geef de juryleden per duo drie post-its en laat hen die plakken op plaatsen waar zij rijm voelen.)
 - Zitten er herhalingen in de tekst? (Geef de juryleden per duo twee post-its in een andere kleur dan die hierboven en laat hen die plakken op de plaatsen waar zij herhalingen vinden)
 - Neem het stukje tekst “Ha, geitenvlees,... ik vreet je zo wel op, Bob Bok” Lees dit enkele keren voor en laat de juryleden telkens meer woorden meezeggen. Op welke manieren zou de trol dit zeggen? (boos - hongerig - net heel lief - ...) Lees samen met de juryleden het stuk elke keer op een andere manier.
- **Typografie**
 - Welke zin gebruikt de schrijver om te laten weten dat er een bokje op de brug komt? (Klep klop, klep klop, klepper de klop, klonk het boven zijn trollenkop)
 - Zoek eens in het boek hoeveel keer deze zin voorkomt? (drie keer - één keer voor elk bokje)
 - Staat de zin elke keer op dezelfde manier geschreven? (neen, bij Bas Bok staat het met hoofdletters geschreven) Waarom zou dat zijn? (grote bok, veel gewicht, extra spanning,...)

3.2 Illustraties

- Kleurgebruik
 - Welke kleuren gebruikt de illustrator? (nogal donkere aardse kleuren met wat tinten van rood en blauw)

- Welk gevoel krijg jij bij deze kleuren? Waarom zou hij vooral deze kleuren gebruiken? (alle antwoorden zijn goed)
- Als jij deze tekeningen had gemaakt, wat had je dan anders of beter gedaan?
- Wat staat er op de tekening en wat niet?
 - De tekenaar speelt in zijn illustraties met het tekenen van een overzicht enerzijds en van details anderzijds. Laat de juryleden in het boek op zoek gaan naar de verschillen in de illustraties bv. cover = overzicht, Bas bok die de trol een kopstoot geeft = detail.
 - Waarom zou de illustrator dat doen?
 - Relatie tussen tekst en illustratie - toon de illustratie waarin de trol in de Giga waterval ligt.
 - Wat is er hier getekend? (heel veel water, trol die ondersteboven in het water ligt)
 - Wie kan er eens lezen wat er naast de tekening staat?
 - Vreemd, de tekst staat hier wel op een heel rare manier geschreven. Vertel eens, waarom zou dat zijn? (met de tekst de vorm van een waterval willen nabootsen)

3.3 Dieper graven: emotiegrafiek

- De trol doorloopt heel wat emoties in het verhaal. We gaan die weergeven in een grafiek (zie bijlage). Aan de linkerkant zie je de emoties, onderaan zie je prenten uit het boek. De juryleden duiden per twee aan hoe zij denken dat de trol zich op dat moment in het verhaal voelt. Daarna kan je de grafieken van de verschillende duo's met elkaar vergelijken. Vraag hen ook waaruit ze afleiden dat de trol zich zo voelt. Alle antwoorden zijn goed.
- Uitgewerkt voorbeeld ter illustratie: zie bijlage

3.4 Evaluatie

- Eigen mening
 - Hang verschillende woordkaarten op. Laat elk jurylid een woordkaart kiezen en bij hun zelfgekozen woordkaart vertellen wat zij mooi, grappig, niet leuk, spannend, bijzonder,... vinden. Dit kan gaan over een illustratie, een stukje tekst, een woord,...
- Aan de hand van een aantal vragen verwoorden de kinderen hun eigen beleving over het verhaal en de illustraties
 - Als de makers je zouden vragen wat er anders of beter zou kunnen, wat zou jij dan antwoorden?
 - Als de makers je zouden vragen wat ze zeker moeten behouden in het boek, wat zou jij dan antwoorden?
 - Ken je mensen die dit boek mooi zouden vinden? Aan wie zou jij dit boek aanraden?
 - Stel dat jij bibliotheekmedewerker bent en iemand komt vragen wat jij van dit boek vindt. Wat zou jij antwoorden?

3.6 Creatieve verwerking

- **Mogelijkheid 1: Drama**
 - De juryleden spelen het verhaal na. Als ze het verhaal een aantal keer hebben gehoord, kunnen ze misschien stukjes letterlijk opzeggen. Je kan als begeleider de verteller zijn zodat je de kinderen ondersteunt in het spelen en vertellen.
 - **Mogelijkheid 2: Beeld**
 - De juryleden maken de hele scène met kosteloos materiaal: brug, groen gras aan de ene kant, geen eten aan de andere kant... Ze maken de trol en de bokjes in klei. Stel de werken daarna tentoon in de bibliotheek of in de klas, met het boek erbij natuurlijk.
 - **Mogelijkheid 3: Beeld**
 - In het boek verdwijnt de trol in de diepe zee. Misschien kan het boek ook anders aflopen? Hoe zou het verhaal bij jou eindigen? Maak jouw einde na met kosteloos materiaal. Bijvoorbeeld ter verduidelijking: Ik denk dat de trol en de broertjes Bok gaan samenwonen. Hoe ziet het huis eruit? Hoe komen ze aan eten? Dit bedenk je en maak je in kosteloos materiaal en klei. Natuurlijk maken de juryleden hun eigen einde.
-

4. VERDER LEZEN

- De wolf, de eend en de muis / Mac Barnett en Jon Klassen (ill.) (Gottmer, 2018)
 - Het spookt in dit huis / Oliver Jeffers en Mirjam Hoekstra (vert.) (De Fontein, 2022)
 - Drakenverhalen 1 / Tea Orsi en Anna Lang (ill.) en Elly Simoens (vert.) (De Eenhoorn, 2022)
-

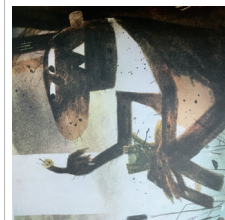
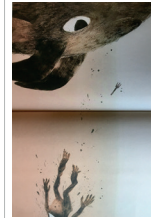

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1

Hoe voelt de trol zich?

emotie

Bijlage 2

spannend

eng

leuk

ontroerend

verdrietig

mooi

moeilijk

vervelend

bijzonder

saai

spannend

eng

leuk

ontroerend

verdrietig

Een trui om in te wonen

Over het boek

Auteur: Marieke van Hooff

Illustrator: Isabelle Geeraerts

Uitgeverij: Pelckmans

Over de makers

Marieke Van Hooff is auteur, actrice en speelt een beetje muziek. Ze spreekt ook stemmetjes in voor tekenfilms. Dat doet ze zowel in het Nederlands als in het Engels. Ze geeft theatervoorstellingen in België en Engeland. Ze schrijft zowel voorleesboeken (soms met een liedjes-cd) als jeugdboeken. In totaal zorgde ze al voor meer dan twintig boeken.

Bronnen: <https://mariekevanhooff.wordpress.com> + [facebookpagina](#)

Isabelle Geeraerts is een grafisch ontwerpster en illustratrice uit Leuven.

Ze is al gek van tekenen sinds haar kindertijd. Ze probeert van illustreren haar hoofdberoep te maken. Ze wilt mensen laten dromen, stilstaan, lachen en zelfs huilen als ze haar tekeningen bekijken.

Bronnen: www.isabellegeeraerts.be

Korte inhoud

Walcha houdt van breien en doet het dan ook van 's morgens tot 's avonds. In al zijn enthousiasme houdt hij er een spreekbeurt over op school, maar dat draait anders uit dan gehoopt. Zijn medeleerlingen lachen hem er vierkant mee uit. Walcha breidt dan maar een trui waarin hij kan wonen. Tijdens een uitstap naar de winkel om wol te kopen, neemt een dino het wollen huis mee en herdoopt het tot een trui. Walcha wil zijn huis terug, maar kan er niet tegen om de dino verdrietig te zien. Hij breidt er een nieuwe trui en later zelfs een heel huis voor zodat ze naast elkaar kunnen wonen.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL:

- Breinaalden (als je verschillende soorten hebt, is dat een aanrader)
 - Wol (als je verschillende soorten hebt, is dat een aanrader)
 - Dingen die gebreid zijn.
 - Tablet, smartphone of laptop (om filmpje te tonen)
- Leg de breinaalden op de tafel zonder verdere uitleg.
 - Heeft iemand een idee waar deze voorwerpen voor dienen? (meerdere antwoorden mogelijk, zeg zelf nog niet welke antwoorden juist of fout zijn)

- Leg enkele bollen wol (of wolrestjes) op de tafel.
 - Ik geef een tip. Om de voorwerpen te kunnen gebruiken heb je ook wol nodig.
Welke dieren zorgen voor wol? (De meeste wol komt van schapen, maar er bestaat ook wol van de geit (mohair en kasjmir), konijn (angora), de kameel, alpaca en de jak.
 - Heeft er nu iemand een idee waarvoor de grote naalden dienen? (Het zijn breinaalden en dienen om te breien)
- Leg enkele gebreide voorwerpen op de tafel en zeg erbij dat deze voorwerpen gebreid zijn.
Kan je zelf breien of ken je iemand die dit kan, dan is het een absolute meerwaarde om dit live te tonen.
Anders kan volgend filmpje (of een ander filmpje op Youtube) getoond worden
<https://www.ad.nl/video/productie/breien-is-weer-hip-warm-de-winter-in-331973>
- Toon de cover van het boek.
 - De jongen op de kaft houdt enorm van breien. Het is zijn lievelingshobby. Wat zijn jullie hobby's (al dan niet in clubverband)? (eigen invulling)
 - Wat zien jullie nog allemaal op de kaft staan (kijk ook op de achterflap)? (een dino, een doos met een wc-rol, een schommel, bomen, een huis, een kind dat breit, breinaalden, wol,...)
- Lees de titel van het boek: "Een trui om in te wonen".
 - Kennen jullie iemand die in een trui woont? (neen)
 - Wat denken jullie dat er zal gebeuren in dit verhaal? (eigen invulling, elk kind mag 1 zinnetje voorspellen)
- Sta even stil bij de makers van het boek.
 - Wie heeft dit boek geschreven? (Marieke van Hooff)
 - Wie illustreerde (of maakte de tekeningen/illustraties)? (Isabelle Geeraerts)

2. TIJDENS HET LEZEN

Lees het boek zoals hieronder aangegeven in stukjes voor. Wanneer de dino in het spel komt gebruik dan zeker twee verschillende stemmetjes.

- Voorlezen: p.8-11
 - Walcha is een Poolse jongen. Hij komt dus uit Polen.
Een Nederlandse jongen komt uit Nederland. Een Turkse jongen uit Turkije. (eventueel kan je aanvullen met de nationaliteiten van de lezers om dit verder te verduidelijken)
 - Poolse snacks zijn dus snacks (of hapjes) uit Polen.
- Voorlezen: p.12-13. Toon tegelijk op de illustraties wat er gebreid werd.
 - Zo'n eierdopmutsjes zijn wel erg klein. Waar zouden ze voor dienen? (het dient om een gekookt eitje warm te houden)
- Voorlezen: p.14-19
 - Hoe denk je dat Walcha zich voelt? (alle antwoorden zijn goed)
 - Wat vind je van het gedrag van de klasgenoten? (alle antwoorden zijn goed)
 - Wat zou jij zeggen als je de juf of de meester zou zijn? (alle antwoorden zijn goed)
- Voorlezen: p.20-27
 - Breien bracht Walcha terug tot rust. Hebben jullie nog tips voor hem om terug rustig en minder verdrietig te worden? (alle antwoorden zijn goed)
- Voorlezen: p.28-31
 - Van een verrassing gesproken, die reuze-inktvis. Waar kwam die ineens vandaan? Kwamen we die eerder al tegen? Blader even terug in het boek. (op p.24 zie je al een stukje)
- Voorlezen: p.32-33
 - Wat zou er met het huis gebeurd kunnen zijn? (alle antwoorden zijn goed)
 - Hé, daar is die octopus weer. Wat doet hij? (Hij steelt de thee van Walcha)

- Voorlezen: p.34-41
 - De dino is nu wel heel verdrietig. Op welke manier zouden we zijn verdriet kunnen wegnemen? (alle antwoorden zijn goed)
- Voorlezen: p.42-59
 - Wat zou er niet kloppen? (alle antwoorden zijn goed)
- Voorlezen: p.60-63
 - Wie zou er aan de deur gebeld kunnen hebben? (alle antwoorden zijn goed)
- Bekijken: p.64-67
 - Wat vertellen de illustraties? (De dino vraagt of Walcha een huis voor hem wil breien, de dino vraagt of hij naast Walcha mag wonen,...)

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL:

- bijlage 1 (woordkaarten uitknippen)
- karton
- wol
- passer
- schaar
- laptop of tablet
- schrijfgerief
- papier

3.1. Verhaal

- Er wordt veel fantasie gebruikt in dit verhaal.
 - Welke dingen kunnen absoluut niet echt gebeuren? (in een trui wonen, de inktvis die plots iemand opeet, de dino die opduikt,...)
 - Welke dingen kunnen wel in het echt gebeuren? (een jongen die graag breit, dromen van giraffen en dino's, een spreekbeurt houden, uitgelachen worden, de pakjesbezorger die pakjes brengt,...)
- Walcha wordt wel erg gepest door zijn klasgenoten.
 - Waarom denken jullie dat zijn klasgenoten hem uitlachen? (alle antwoorden zijn goed)
 - Stel dat de kinderen hem uitlachen omdat ze vinden dat breien een meisjeshobby is. Wat zou jij dan zeggen als je de juf of meester zou zijn?
 - Zijn er hobby's die alleen voor meisjes / jongens zijn? Zo ja, welke en waarom? (alle antwoorden zijn goed, maar probeer toch steeds een tegenvoorbeeld te geven als een kind aangeeft dat iets enkel voor jongens/meisjes is. (vb. iemand geeft aan dat met poppen spelen alleen voor meisjes is, zeg dan dat jouw zoon/neefje/buurjongetje wel met poppen speelt)
 - Stel dat de kinderen hem uitlachen omdat ze breien een rare hobby vinden. Wat zou jij dan zeggen als je de juf of meester zou zijn?
 - Bestaan er rare hobby's? Zo ja, waarom vind jij ze raar? Zou het kunnen dat je ze raar vindt omdat je ze zelf niet zou kiezen? (alle antwoorden zijn goed)
- Walcha wordt rustig van breien.
 - Waar worden jullie rustig van?

3.2. Illustraties

- Er zitten wel wat verrassingen in de illustraties zoals de inktvis die de thee steelt.
 - Neem de illustratie op p.66-67.
 - Wat kan je nog aflezen uit de tekening? (de inktvis is terug, er is een nieuwe pakjesbezorger,...)
 - Zou Walcha een nieuw huis gebreid hebben of woont de dino nu ook in zijn trui? (open antwoord, maar als je op p.55 kijkt is het patroon wel helemaal gelijk. Op p.56 zie je dat de trui ook een deur heeft, dus het lijkt alsof de dino ook in zijn trui woont.)

- Op p.68 wacht er nog een kleine illustratie.
→ Waar kwamen we dit detail ook nog tegen? (op p.12)

3.3. Evaluatie

- Kenmerken bij het verhaal en de illustraties plaatsen
→ Kies een woordkaart en vertel waarom jij vindt dat die bij het boek hoort. (alle antwoorden zijn goed)
→ Vind je dat er nog een ander woord bij het boek past? Schrijft het dan op een blanco kaartje.

3.4. Creatieve verwerking

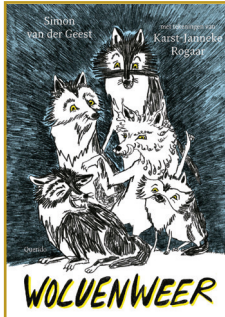
- Techniek
 - Ben of ken je iemand die kan breien? Hoe leuk zou het zijn om de lezers een stukje te leren breien.
 - Beeld
 - Werken met wol: pomponnetjes maken
<https://www.youtube.com/watch?v=OyCykuzZgmQ>
 - Schrijven / spreken
 - Laat je fantasie spreken en verzin zelf een kort verhaaltje waarin er vreemde dingen gebeuren
 - De kinderen van zijn klas waren wel heel gemeen tegen Walcha. Een sorry-briefje is hier wel op zijn plaats. Wat zou jij schrijven in de plaats van de gemene kinderen? Je mag natuurlijk een naam verzinnen.
www.sorrybox.be
-

4. VERDER LEZEN

- Geef mij maar ijs / Marieke van Hooff en Isabelle Geeraerts (ill.) (Pelckmans, 2022)
 - Het hondje dat Nino niet had / Edward van de Vendel en Anton van Hertbruggen (ill.) (De Eenhoorn, 2013)
 - Gewoon eens bladeren door breiboeken die aanwezig zijn in de bibliotheek.
-

Bijlage

vrolijk	grappig	flauw
spannend	kleurrijk	donker
saai	verrassend	echt gebeurd
niet echt gebeurd	gevaarlijk	mooie kleuren
droevig	vrienden	lelijke kleuren
pesten	eng	leuk

Wolvenweer

Over het boek

Auteur: Simon van der Geest

Illustrator: Karst-Janneke Rogaar

Uitgeverij: Querido

Over de makers

Simon van der Geest werd in 1978 geboren in Gouda in Nederland, een piepklein dorpje tussen de eindeloze weilanden. Hij volgde een opleiding tot theaterdocent en een toneelschrijfopleiding. Daar kreeg hij de schrijfkriebels helemaal te pakken. Hij schrijft boeken, gedichten en toneelstukken, het liefst voor kinderen. Hij viel al een heel aantal keer in de prijzen met zijn boeken. "Wolvenweer" stond genomineerd op de Longlist voor de Boon 2023.

Bronnen: www.simonvandergeest.nl

Karst-Janneke Rogaar werd in 1975 geboren in Wageningen in Nederland. Ze studeerde aan de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam en behaalde ook een diploma Fine Art aan het Blake College in Londen. Ze heeft sinds 2000 een eigen studio en illustreert kinder- en jeugdboeken en vakbladen. Daarnaast maakt ze ook boekomslagen, promotiemateriaal voor film en theater en schrijft ze haar eigen kinderboeken. Ze wil dat haar tekeningen de tekst ondersteunen en daarnaast ook een eigen verhaal vertellen. Ze hoopt dat lezers in haar tekeningen kunnen zien dat ze veel plezier heeft gehad in het maken van de illustraties.

Bronnen: www.karst-janneke.com

Korte inhoud

Masja is dol op Iwan. Hij is de stoerste van alle wolven. Elke nacht droomt Masja van Iwan. Maar bij volle maan gebeurt er iets gekks. Iwan verandert in een mens. Gedaan met grommen, gedaan met wild dansen, Iwan is geen wolf meer maar een mager ventje. Kan hij echt niets meer of toch wel?

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- post-it voor elk jurylid
- blad met smileys (bijlage 1) liefst vergroot

1.1. Cover

- Toon de kinderen de cover van het boek.
 - Wat zie je op de voorkant van het boek? (wolven)
 - Als je aan wolven denkt, waaraan denk je dan? (Dit kan heel verschillend zijn. Sommige kinderen denken aan sprookjes zoals Roodkapje en de Wolf. Andere kinderen denken misschien aan hun angst voor wolven, ze dromen er wel eens van of denken dat er een wolf onder hun bed of achter hun kamerdeur zit.

Nog andere kinderen denken misschien aan de wolf die opnieuw in België en Nederland opduikt. Sommige kinderen horen hier misschien thuis positief over praten in het kader van natuurherstel/behoud, andere kinderen denken bij wolven misschien meteen aan schapen en andere dieren die worden opgegeten, misschien denken er ook wel kinderen aan weerwolven,...)

- Bekijk met de kinderen de illustratie.
 - Welke kleuren heeft de tekenaar gebruikt? (zwart - wit - geel - blauw)
 - Waarom zou de tekenaar blauw hebben gebruikt? (nacht)
 - Waarvoor gebruikt de tekenaar geel? (ogen - schaduwen van de letters)

1.2. Titel

- Wat is de titel van het boek? (Wolvenweer)
- Wat zou deze titel willen zeggen? (Alle antwoorden zijn goed)
- Wie heeft er al eens gehoord van weerwolven? Wat zijn dat? Bestaan die echt? (Mensen die 's nachts in een wolf veranderen en dan mensen en dieren verslinden. Overdag worden ze weer gewoon mens. In andere verhalen worden mensen weerwolven bij volle maan.)

1.3. Gevoel

Neem het blad met smileys (zie bijlage 1). Om gemakkelijker te werken, kan je het blad met de smileys best vergroten. Geef alle kinderen een post-it waar ze hun naam op schrijven. Alle kinderen krijgen een smiley in dezelfde kleur.

- Welk gevoel heb je bij het bekijken van de cover van dit boek? (De juryleden plakken hun post-it bij de smiley waarvan zij vinden dat die het best bij hun gevoel past. Alle antwoorden zijn goed. Zijn er kinderen die meerdere smileys willen plakken, ook goed.)

2. TIJDENS HET LEZEN

Lees het verhaal voor tot en met pagina 29. Laat de kinderen ondertussen ook de illustraties bekijken. Vervolgens laat je de kinderen het verhaal tot en met pagina 29 navertellen zodat je weet dat ze dit stukje inhoudelijk hebben begrepen. Eventueel stel je een aantal vragen zodat alles duidelijk wordt.

Lees het boek uit. Betrek de kinderen bij het verhaal bijvoorbeeld door korte interacties zoals:

- Uitbeelden:
 - p.36: grommen
 - p.38: dansen
 - p.63: Iwan gromt... als een poesje
 - p.65: Iwan danst... veel te netjes
 - p.65: De wolven proesten
- p.82:
 - “Wat zouden de wolven van plan zijn?” (Iwan opeten)
- p.87: De wolven roepen “Het is een weerwolf” en “Nee, een weerman!”
 - Wat bedoelen de wolven daarmee? (Als Iwan een mens is, is hij een weerman. Maar hij is ook een weerwolf want hij kan veranderen van mens in wolf en omgekeerd.)
- p.89: “Het wordt echt hondenweer!”
 - Wanneer zeggen mensen dat? (Als het heel slecht weer is. Men zegt ook wel eens “Het is geen weer om een hond door te jagen”, het weer is zo slecht dat we zelfs de hond niet naar buiten sturen.)
- p.92: “Iwan rent als een gek. Tong uit zijn bek. O, nee... mond.”
 - Waarom zegt Masja “Oh nee... mond.”? (Als Iwan een mens is, heeft hij een mond. Wolven hebben een bek.)
- p.94: Laat de juryleden de geluiden maken: ritselen, ruisen, zuchten. Verdeel ze daarna in drie groepjes. Een groepje ritselende bladeren, een groepje ruisende bomen en een groepje zuchten zoals de wind. Horen ze nu een bos in tijdens een storm?
- p.98: “In de grot is geen lucht. Wij hijgen en puffen.” Laat de juryleden hijgen en puffen.

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL

-
- woordkaarten met “weerman”, “weerwolven”, hondenweer” en “wolvenweer”

 - blad met smileys (bijlage 1) liefst vergroot

 - post-its in minstens twee verschillende kleuren

 - strook papier

 - stiften, kleurpotloden, raamstiften

 - wit en gekleurd papier, kranten

 - poppenkastpoppen van mensen en wolven

3.1. Verhaal

- Spelen met woorden
 - Toon de kinderen vier woordkaarten en lees samen met de kinderen de woorden en ga na of de betekenis van deze woorden voor hen duidelijk is: weerman - weerwolven - hondenweer - wolvenweer.
 - Per twee: Laat de kinderen de woorden op post-its schrijven en vervolgens in het boek kleven. Misschien maken sommige duo's wel meerdere keren eenzelfde post-it omdat ze vinden dat een woord bij meerdere zinnen of fragmenten past. Laat elk duo met een ander duo de geplakte post-its vergelijken en laat hen beargumenteren waarom ze de post-it op die bepaalde plaats in het boek hebben gekleefd. Er zijn uiteraard meerdere mogelijkheden (“weerwolf” bijvoorbeeld komt in het boek in twee verschillende betekenissen voor.) Heb je geen boek per duo, dan kan je de groepjes iets groter maken of deze opdracht met de hele groep uitvoeren.
 - Vertel eens, waarom zou de schrijver op deze manier met woorden spelen?
 - Vind je dit goed gevonden van de schrijver, waarom wel of niet?
- Thema: je mag zijn wie je bent
 - Schets kort het verhaal terug terwijl de juryleden beschrijven hoe Iwan zich op dat moment voelt.
 - Welke gevoelens hebben we allemaal benoemd?
 - Voelt Iwan zich altijd aanvaard? Vertel eens.
 - Kan jij je voorstellen dat Iwan zich zo voelt? Waarom wel/niet?

3.2. Illustraties

- Materiaal
 - Welke materialen heeft de tekenaar gebruikt en op welke manier heeft ze getekend? (potlood)
- Toon de tekening op pagina 102-103
 - Wie zie je op deze tekening? (Masja en Iwan)
 - Wat zie je allemaal op deze tekening? Eventueel stel je een aantal bijvragen: waar zijn Masja en Iwan, waarom zijn ze daar, wat zijn ze aan het doen,...
 - Is Iwan op deze tekening een wolf of een mens? (mens)
 - Laat de tekenaar in de voorstelling van Iwan zien dat Iwan soms ook een wolf is?
 - Waaraan kan je dat wel of niet zien? (Niet: horloge, kleren, twee benen, twee armen,... wel: kapsel, baard en vooral de gele ogen) Laat de kinderen ook op de andere pagina's kijken of ze hier ook de gele ogen van Iwan zien.
 - Welke kleuren vind je terug in de illustraties? (zwart - wit - grijs - geel - soms blauw)
 - Waarom zou de tekenaar deze kleuren hebben gebruikt? (alle antwoorden zijn goed)
 - Welk gevoel heb jij bij deze kleuren en tekeningen? (alle antwoorden zijn goed)
- Gevoelens van Masja
 - Masja is een heel gevoelige wolf. Blader met de juryleden door het boek en laat hen aan de hand van de illustraties en het verhaal benoemen hoe Masja zich voelt. Noteer de woorden op een strook zodat de juryleden zien dat de gevoelens van Masja doorheen het verhaal veranderen. Uiteraard moeten niet alle gevoelens aan bod komen. Laat je leiden door de juryleden. Vinden zij weinig gevoelens en emoties terug, dan kan je hen wat op weg zetten door te kijken naar de illustraties. Bijvoorbeeld: verliefd (p.12), bezorgd (p.22) - bang (p.24) - verliefd (p.102). Eventueel kan je de kinderen per emotie een smiley laten tekenen.

- Eigen mening
 - Wat vind jij van de tekeningen? Wat vind je er goed/niet goed aan?
 - Passen de tekeningen bij het verhaal, bij de sfeer van het verhaal? Waarom wel/niet?

3.3. Evaluatie

- Aan de hand van een aantal vragen verwoorden de kinderen hun eigen beleving over het verhaal en de illustraties:
 - Wat vond je grappig/leuk in het verhaal of in de tekeningen?
 - Wie of wat vond je zielig in het verhaal of in de tekeningen?
 - Wat vond je spannend in het verhaal of in de tekeningen? (bv. roven op school, de storm)
 - Welke tekening in het boek spreekt jou het meest aan? Vertel eens tegen je duopartner waarom je deze illustratie hebt gekozen.
- Ga opnieuw naar de flap met de smileys. Geef de kinderen nu een andere kleur post-it.
 - Welk gevoel heb je na het lezen van het boek? Laat hen allemaal minstens één post-it kleven bij een smiley die voor hen passend is bij het boek.
 - Wat maakt dat je voor deze smiley koos?
 - Waarom past deze smiley volgens jou bij dit boek?
 - Wat maakt dat je nu een andere/dezelfde smiley kiest dan voordat je het boek had gelezen?

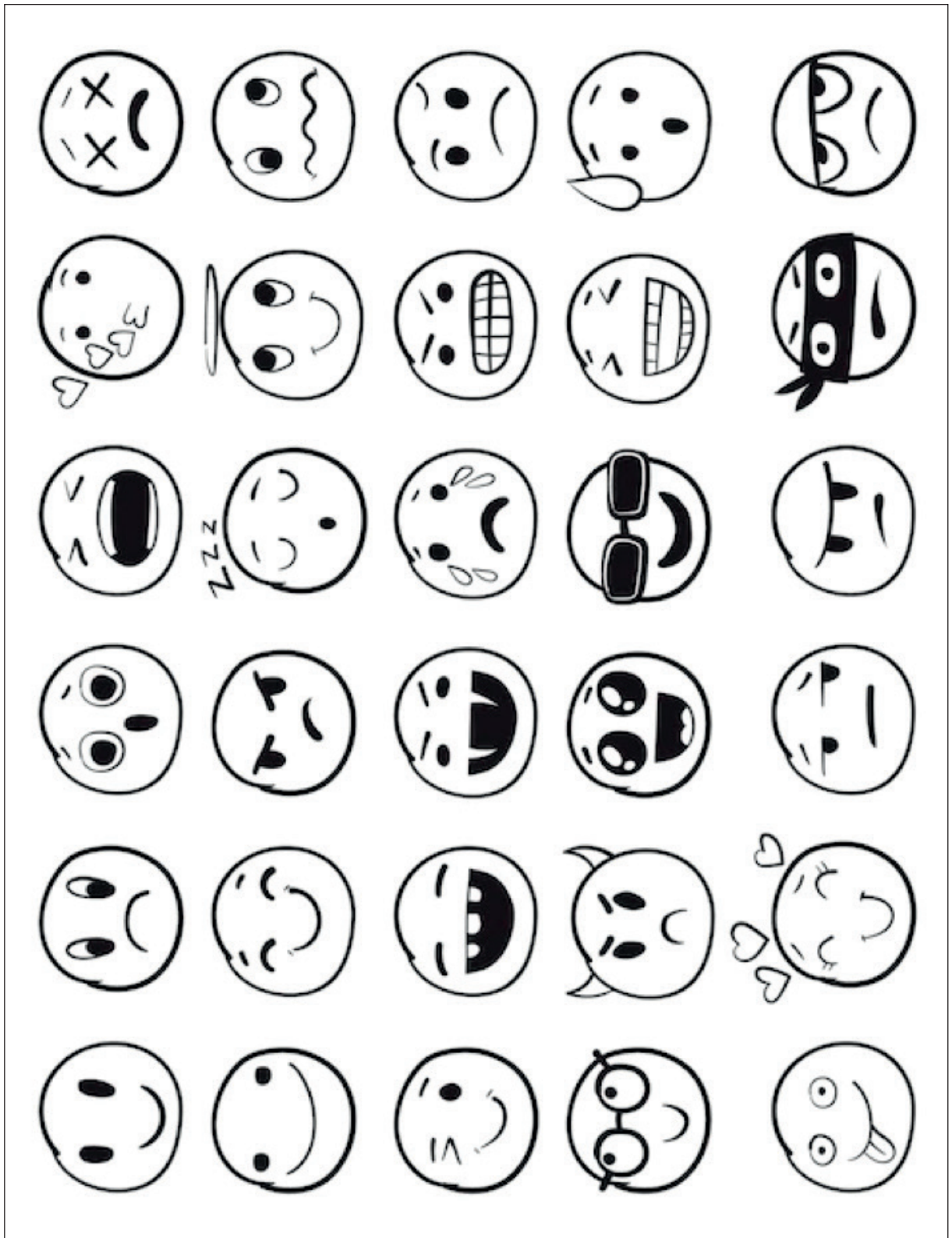
3.4. Creatieve verwerking

- **Mogelijkheid 1: Wolf tekenen**
 - Laat de juryleden kijken naar foto's van wolven in boeken.
 - De juryleden tekenen zelf een wolf. Als inspiratie kunnen ze het boek "Wolvenweer" gebruiken, maar ook andere boeken uit de bibliotheek bv. "Veertien wolven" of ze kunnen tekenen aan de hand van een stappenplan bijvoorbeeld: <https://helloartsy.com/how-to-draw-a-wolf-easy/> (zie bijlage 2)
 - Welke emotie hoort er bij jouw wolf? Laat de juryleden er een emotie bij tekenen.
 - Mogelijkheden: tekenen op wit papier, tekenen in wit kleurpotlood op zwart/donkerblauw papier, met raamstiften op de vensters van de klas of bibliotheek,...
- **Mogelijkheid 2: Wolf uit krantenpapier**
 - De juryleden kijken naar foto's van wolven in verschillende boeken. Vervolgens tekenen ze het silhouet van een wolf op krantenpapier en knippen het uit. Het is voor deze leeftijdsgroep niet gemakkelijk om in te schatten hoe groot hun silhouet mag zijn zodat het de achtergrond goed vult. Bespreek en bekijk dit eerst met hen. Waarschijnlijk zal je ook bij het tekenen af en toe wat aanwijzingen moeten geven over de grootte.
 - Laat de juryleden hun silhouet opkleven en vervolgens tanden, een snuit, (gele) ogen,... geven.
 - Een voorbeeld ter illustratie vind je in bijlage 3.
- **Mogelijkheid 3: Poppenspel - einde**
 - Laat de juryleden het einde van het boek navertellen en hun mening hierover geven.
 - Hoe zou het boek nog kunnen eindigen?
 - De juryleden verzinnen een nieuw einde en spelen dit na in een poppenspel.

4. VERDER LEZEN

- De wolf, de eend en de muis / Mac Barnett en Jon Klassen (ill.) (Gottmer, 2018)
 - Dolfje Weerwolfje / Paul van Loon en Hugo Van Loock (ill.) (Leopold, 2006)
 - Veertien wolven / Catherine Barr en Jenni Desmond (ill.) (Lemniscaat, 2022)
 - Podcast om verder in het thema te duiken: <https://www.hbvl.be/podcast/in-de-ban-van-de-wolf>
-

Bijlage 1

Bijlage 2

How to Draw a Wolf (easy)

Bijlage 3

De gouden baard

Over het boek

Auteur: Klaas Verplancke

Illustrator: Klaas Verplancke

Uitgeverij: Querido

Over de maker

Klaas Verplancke is één van de bekendste Vlaamse illustratoren. Hij illustreert voor tijdschriften en maakt boeken in alle genres en voor alle leeftijden. Hij won verscheidene belangrijke prijzen in binnen- en buitenland zoals de Bologna Ragazzi Award, de Boekenpauw en de Boekenwelp. Hij gebruikt verschillende technieken en probeert steeds humor te integreren. Hij illustreert niet alleen, hij schrijft ook. Zijn boeken werden al in 60 talen vertaald.

Bronnen: https://nl.wikipedia.org/wiki/Klaas_Verplancke

Meer weten: www.klaas.be

Korte inhoud

In dit sprookje ziet de koning zichzelf en zijn gouden baard zo graag dat hij om de vijf minuten in de spiegel kijkt. Hij en hij alleen mag een baard laten groeien. Wie het toch waagt om haren op de kin of de bovenlip te laten staan, wordt in stukjes geknipt met een nagelschaartje. De koning wordt zelf slachtoffer van zijn eigen dwaze wetten.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL:

- een Nederlands woordenboek of laptop / tablet
- een sleutel met een baard of afbeelding in bijlage
- andere afbeeldingen in bijlage
- een nagelschaartje

- Toon de kaft van het boek.
- Dit verhaal is een sprookje.
 - Kennen jullie nog andere sprookjes? (Roodkapje, Sneeuwwitje, De drie biggetjes,...)
 - Hoe begint een sprookje meestal? (“(Heel) lang geleden” of “er was eens”)
 - Is een sprookje iets wat echt gebeurd is? (neen)
- Sta stil bij de maker van het boek.
 - Wie heeft het boek geschreven? (Klaas Verplancke)
 - Wie heeft de illustraties gemaakt? (Klaas Verplancke, omdat hij voor tekst en illustraties zorgde, staat zijn naam maar één keer vermeld. Klaas Verplancke is één van de bekendste illustratoren van België en won al veel prijzen in binnen-en buitenland.)
- Lees samen de titel.
 - Wat is een baard? (haar dat op de kin groeit)
 - Kennen jullie mensen met een baard? Wie? (eventueel mensen uit de kennissenkring, maar evengoed Sinterklaas, de kerstman,...)

- Kan een baard ook iets anders zijn? Zoek het woord samen op in een woordenboek of online ([Gratis woordenboek | Van Dale](#))
- Wat kan een baard nog zijn? (de baard van een sleutel, de baard van een walvis, de baard van een mossel).
 - Toon de sleutel (of eventueel de afbeelding in bijlage) en wijs de baard aan (het stukje dat in het slot past en het slot dus open en dicht kan doen).
 - Toon de afbeelding van de walvis (zie bijlage) en wijs de baard aan. Sommige walvissen hebben tanden, maar de walvissoorten die geen tanden hebben, hebben een soort van zeef in hun bek die het eten zeeft. Dat is de baard.
 - Toon de afbeelding van de mossel (zie bijlage) en wijs de baard aan. Dat is het stukje (allemaal draadjes) waarmee de mossel zich vastmaakt op een steen in de zee.
 - In dit boek gaat het vooral over de baard die op de kin groeit, maar we komen ook één van deze andere betekenissen tegen. Dus luister en kijk straks maar goed tijdens het voorlezen.
- Wat betekent “De baard in de keel krijgen”? (Jongens die een zwaardere stem krijgen)
- Samen met een baard speelt dit voorwerp ook een belangrijke rol. (Leg het nagelschaartje op de tafel). Iemand een idee waar deze schaar voor dient? (Het is een nagelschaartje en dient om je nagels te knippen)

2. TIJDENS HET LEZEN

MATERIAAL:

- een wereldbol
-
- Zorg ervoor dat de kinderen jou en het boek goed kunnen zien als je voorleest. Het is de bedoeling dat de kinderen de illustraties zien en tegelijk de tekst horen. Dus niet eerst lezen en dan de illustraties tonen. Dit vraagt wat voorbereiding. Hou het boek rechtop op je schoot en lees de tekst ondersteboven. Een andere mogelijkheid is dat je het op een tafeltje of kastje zet zodat je zelf naast het boek kan zitten.
 - Lees rustig voor zodat de kinderen de tijd krijgen om de illustraties te bekijken. Het zal niet nodig zijn om vaak te stoppen tijdens het voorlezen om duiding te geven. De tekst en illustraties zijn duidelijk genoeg. De verhaallijn is gemakkelijk te volgen.
 - Het boek heeft geen paginanummers, het blad met “Lang, lang geleden, toen bijna iedereen nog dacht dat de aarde zo plat was als een pannenkoek” wordt daarom p.1.
 - Voorlezen: p.1-4 (titelblad): toon de wereldbol. Vroeger dacht men dat de wereld plat was en dat je eraf kon vallen, maar wij weten natuurlijk al lang dat de wereld rond is. (Je kan eventueel België aanduiden, maar laat dit niet te veel tijd in beslag nemen). Laat de wereldbol in de buurt staan.
 - Voorlezen: p. 5-6
 - Voorlezen: p.7-8: laat de kinderen voorspellen wat er zal gebeuren met de personages op deze dubbele bladzijde.
 - Voorlezen: p.9-10: laat de kinderen ondertussen ontdekken welke verschillen er zijn met de dubbele bladzijde ervoor. Laat de kinderen eventueel benoemen wat ze zien en blader wat heen en weer tussen pagina’s 7-8 en 9-10. Merk op dat de piraat op een laddertje staat en niet zo groot is als eerst leek, ook de baard van de middelste man is een regenwolk geworden, verwijst naar de baard van de walvis uit de inleiding van daarnet. Indien nodig kan je uitleggen dat een barbier een soort kapper is die baarden en snorren knipt en verzorgt.
 - Voorlezen: p.11-12: sta kort stil bij de baarden en snorren die uit de schilderijen werden geknipt door de wachter rechts beneden.
 - Voorlezen: p.13-18: draai demonstratief het boek mee rond en verwijst eventueel nog eens naar de wereldbol.
 - Voorlezen: p.19-28: roep wat er geroepen moet worden en draai het boek weer rond tijdens het voorlezen.
 - Voorlezen: p.29-30
 - Wie zou de eigenaar van de baard zijn? (alle antwoorden zijn goed, maar je mag er wel vanuit gaan dat de kinderen doorhebben dat de koning zelf verknipt zal worden)
 - Voorlezen: p.31-32

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL:

-
- het nagelschaartje
-
- tekenpapier
-
- kleurpotloden, stiften, verf,...
-
- speed domino blokjes / kapla blokjes / bibboeken
-
- gekleurd papier
-
- scharen
-

3.1. Verhaal

- Wat vinden jullie van het einde van dit sprookje (eigen antwoord, alle antwoorden zijn goed)
- Had je verwacht dat de koning echt gestraft en gedood zou worden?
- Sprookjes hebben geregeld een gruwelijk einde. Welke voorbeelden kennen jullie nog? (de wolf van Roodkapje verdrinkt nadat er stenen in zijn buik gestopt werden, de heks in Hans en Grietje belandt in de oven, de reus in Klein Duimpje eet z'n eigen dochters op,...)
- Wat vinden jullie van het gedrag van de koning? (Hij beslist alleen, hij is heel ijdel,)

3.2. Illustraties

- Welke kleuren vielen het meest op in dit boek? (goudgeel en appelblauwzeegroen)
- De koning wordt op geen enkele bladzijde volledig getekend. Waarom zou de illustrator dat doen denk je? (alle antwoorden zijn goed, het duidt aan hoe "slecht" hij is, hoeveel hij te zeggen heeft, hoe "groot" en almachtig hij is)
- Neem het nagelschaartje terug op de tafel. Ook dit schaarje is nergens te zien in het boek. Toch is het op p.31-32 duidelijk dat er geknipt wordt. Waaraan zie je dat? (door de kriskras haren, zwarte stukjes, de rode handen,...)
- Neem p. 33-34. Ook na het verhaal lopen de illustraties door. Wat kan je afleiden van de illustraties? (De baard van de koning wordt weggeveegd en de geit heeft weer een sik. Dat betekent dat de wet aangepast wordt en dat iedereen terug een baard mag hebben.)

3.3. Evaluatie

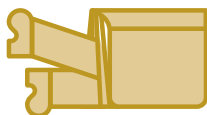
- Hoeveel punten op 10 krijgt het verhaal van jou?
- Wat had er anders moeten zijn zodat je een punt meer had gegeven?
- Hoeveel punten op 10 krijgen de illustraties van jou?
- Wat had er anders moeten zijn zodat je een punt meer had gegeven?

3.4. Creatieve verwerking

- Beeld
De koning wordt nooit volledig afgebeeld. Toch kunnen we in het boek meerdere lichaamsdelen van de koning zien.
→ Hoe zou de koning eruit zien als jullie alle lichaamsdelen samenvoegen en zelf aanvullen wat er ontbreekt?
- Domino
De koning had wel een erg lange baard. Laat de juryleden met dominoblokjes een lange rij maken door de bibliotheek/school. Op het eind is het de bedoeling dat het eerste blokje aangetikt wordt en dat de rest dan ook omvalt. Je zou zo'n domino ook kunnen maken met boeken die je rechtzet.
- Knippen
Het nagelschaartje kreeg ook een belangrijke rol. Ga creatief aan de slag en maak knipfiguren naar keuze of maak een ketting van mannetjes zoals in het filmpje.
<https://nl.wikihow.com/Een-ketting-van-papieren-poppetjes-maken>

4. VERDER LEZEN

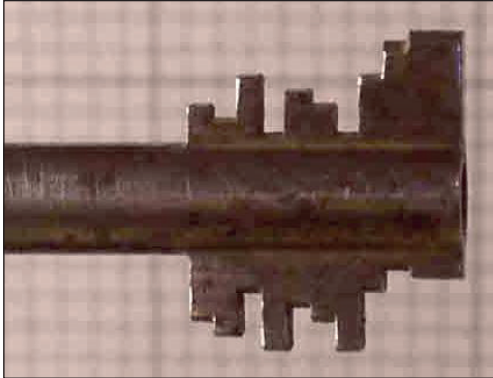
- Nopjes / Klaas Verplancke (De Eenhoorn, 2005)
 - Het bos slaapt / Rébecca Dautremer (Davidsfonds, 2017)
 - Viktor / Jacques en Lise (Van Halewyck, 2018)
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage

baard sleutel

Bijlage

baard walvis

baard mossel

gedachten denken

Over het boek

Auteur: Annelies Beck

Illustrator: Hanneke Siemensma

Uitgeverij: Querido

Over de makers

Annelies Beck (°1973) is een Vlaamse journaliste en schrijfster. Ze werkt vooral voor de radio en de televisie. Ze presenteert(t)/(de) actuaiprogramma's zoals Terzake en De zevende dag. Dit boek is haar tweede prentenboek. Voordien schreef ze er ook nog twee voor volwassenen. Annelies wilde vroeger postbode worden. Ze dacht dat ze dan in de namiddag vrij zou zijn en dat ze dan zou kunnen lezen.

Bronnen: https://nl.wikipedia.org/wiki/Annelies_Beck
singeluitgeverijen.nl/auteur/annelies-beck-2/

Hanneke Siemensma (°1978) is een Nederlandse illustrator van prenten- en kinderboeken. Voor dit boek kreeg ze een prijs: de Zilveren Penseel. Die prijs kreeg ze vorig jaar ook voor "De haas zonder neus". Ze werkt het liefst met houtskool, krijt en potlood. Haar boeken werden al in verschillende talen vertaald.

Bronnen: <https://hannekesiemensma.nl>

Meer weten: <https://www.prentenboek.nl/interview-hanneke-siemensma/>

Korte inhoud

Dit is een filosofisch prentenboek over "gedachten" en "denken". Het boek bestaat vooral uit vragen.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL:

- foto's van filosofen (zie bijlage)
- Toon de kaft en lees samen de titel van het boek "gedachten denken".
 - Wat zijn gedachten? (eigen antwoord, dingen waar je aan denkt)
 - Zou het kindje op de kaft ergens aan denken? Aan wat? (eigen antwoord)
 - Waar denk jij soms over na? (eigen antwoord)
 - Dit boek bevat eigenlijk geen verhaal. Het wilt ons laten nadenken over iets. Met een moeilijk woord noemen we dit filosoferen. Heeft iemand dit woord al eens gehoord? (eigen antwoord)
- Toon de foto's van de filosofen. Sta hier niet te lang bij stil, maar geef het gewoon even mee.
 - Dit zijn een aantal filosofen van heel lang geleden. Als beroep dachten ze na. Later als jullie groter zijn en in het middelbaar zitten, zullen jullie zeker nog van hen horen. Weet je dat je nu ook nog filosofie kan studeren aan de universiteit?
 - Zullen we eens kijken of we samen met de leesgroep antwoorden kunnen geven op de gestelde vragen? Zijn jullie klaar om te filosoferen?

2. TIJDENS HET LEZEN

Het is belangrijk dat je de kinderen goed begeleidt tijdens het lezen van het boek. Neem de tijd en sta stil bij elke vraag. De vragen in het boek staan in het blauw gedrukt. Neem tussen het lezen door de tijd om met de kinderen te filosoferen over de gestelde vragen en de gegeven antwoorden.

Het lezen van het boek is tegelijk al een groot deel van de verwerking.

(Dit boek heeft geen paginanummers, kindje dat op de blauwe stoel zit is paginanummer 1).

- p.1-4 voorlezen
 - (bij p.3) “Denken is doen...” Het is een doe-woord (of werkwoord). Je kan zeggen: ‘ik denk’, ‘jij denkt’, ‘wij denken’. Welke doe-woorden staan er nog in dit stukje tekst? (kijkt, luistert, duwt, trekt, vraagt, voelt).
 - Hoe kan een gedachte deze dingen doen? (eigen antwoorden zijn oké, maar je kan ook wat leiden naar: kijken en luisteren naar mensen, verder vragen stellen als iemand iets vertelt, een blij, ongerust, droevig,... gevoel krijgen bij iets wat iemand je zegt,...)
- p.5-8 voorlezen
 - (bij p.5) “Soms maak je een gedachte klein...”. Zijn alle dingen die je denkt leuk? (neen).
 - Soms gebeurt er iets zodat je er nog lang over nadenkt. Je maakt het misschien erger dan dat het eigenlijk was. Dat noemen ze ‘iets opblazen’. Kan iemand van jullie een voorbeeld geven van ‘iets opblazen’ (eigen antwoord) (als dit moeilijk is, kan je misschien zelf een antwoord geven)
 - Wat zou de schrijfster bedoelen met “Soms speel je met een gedachte”? (Je denkt ergens aan om iets te doen, maar je hebt het nog niet uitgevoerd)
 - Hoe zou een gedachte met jou aan de haal kunnen gaan? (je droomt weg, je kan je aandacht er niet bij houden, bijvoorbeeld tijdens een saaie les in de klas)
 - “Soms is een gedachte licht en stil”. Klinkt dit alsof het leuke of minder leuke gedachten zijn? (eerder leuke en neutrale gedachten).
 - Wat zouden lichte gedachten kunnen zijn? (met vriendjes spelen, vakantie, verliefd zijn, je verjaardag, wegdromen, niet zo’n belangrijke dingen,...)
 - “Soms is een gedachte luid en zwaar”. Klinkt dit alsof het leuke of minder leuke gedachten zijn? (minder leuke gedachten).
 - Wat zouden zware gedachten kunnen zijn? (ruzie maken, doodgaan, belangrijke beslissingen nemen,...)
 - (bij p.6) Welk van de twee kindjes heeft lichte / zware gedachten denk je? (rood truitje, lichte gedachten en blauw truitje, zware gedachten)
 - (bij p.8) “Weten en denken zijn familie, maar geen vrienden.” Wanneer ben je het zekerst? Als je iets denkt of als je iets weet? Stel dat je de weg naar de speeltuin vraagt aan twee mensen. Naar wie ga je luisteren? Naar degene die zegt: “Ik denk dat je de eerste straat naar links en de volgende naar rechts moet gaan” of naar degene die zegt: “Neem de eerste straat naar links en de volgende naar rechts”. (de tweede persoon, die weet het)
- p.9-14 voorlezen
 - Op welke momenten denk je het meest na? (op momenten dat je niets anders te doen hebt, als je je verveelt, als je in bed ligt, als je alleen bent,...)
 - Volwassenen kunnen soms niet stoppen met denken en kunnen er niet door slapen. Hoe heet dat? (piekeren)
 - Als ik je vraag om NIET aan een roze olifant te denken, lukt dat dan? (De meeste kinderen zullen ja zeggen, maar of dat in werkelijkheid zo is durf ik te betwijfelen. Geef aan dat jij dat wel moeilijk vindt. Je kan ook zeggen dat je soms wilt stoppen met aan iets te denken maar dat dat dan niet lukt, tenzij je iets anders gaat doen.)
- p.15-16 voorlezen
 - Welke gedachte lijkt je leuk om over na te denken? (eigen antwoord)
- p. 17-18 voorlezen
 - Kan je een voorbeeld geven van een gedachte die je ontglipt is? (iets vergeten meebrengen uit de winkel, niet meer weten wat je vorige week gegeten hebt,...)

- p. 19-22 voorlezen
 - Als iets opgelost of voorbij is, hoef je er niet meer aan te denken. Bijvoorbeeld als je denkt dat je je huiswerk nog moet maken. Als het klaar is hoef je er niet meer aan te denken.
 - Zijn er dingen waar jij steeds opnieuw aan terug denkt ook al wil je er niet meer aan denken? (doodgaan is een typisch antwoord,...)
 - p. 23-24 voorlezen
 - Kijk eens naar het kindje op pagina 23. Aan welke dingen zou ze kunnen denken? Wat zou er gebeurd kunnen zijn (eigen antwoord) (probeer eventueel aan te vullen met een eigen voorbeeld waarin je jezelf boos denkt, vb. wraak nemen)
 - Kijk een naar het kindje op pagina 24. Is dit kindje zichzelf boos aan het denken? (neen, zij is het slechte vergeten en doet iets anders).
 - p. 25-30 voorlezen
 - Kijk eens goed naar de illustraties op pagina's 25 tot 28. Hoe hebben de mensen hun gedachten omgezet? (Ze hebben er kunst van gemaakt, ze hebben boeken geschreven over hun gedachten of verhalen gefantaseerd,...)
 - Wat zou er in het hoofd van de kunstenaars gespeeld kunnen hebben? Wat wil de kunstenaar uitbeelden? (eigen antwoord)
 - Denk je dat of weet je dat zeker? (je denkt dat)
 - Wanneer zou je zoiets zeker kunnen weten? (wanneer de kunstenaar het zelf vertelt – geef aan dat veel kunstenaars niet willen vertellen wat ze dachten en dat ze graag hebben dat de kijker er zelf een betekenis aan geeft)
 - p.31-32 voorlezen
 - Tegen wie denk je dat Noor praat? (tegen de kat, tegen de lezer, tegen niemand,...)
 - Waarom denk je dat? (eigen antwoord)
 - Denk je dat of weet je dat? (je denkt dat)
-

3. NA HET LEZEN

3.1. Verhaal

Zoals vooraf besproken vertelt dit boek geen echt verhaal. We hebben gefilosofeerd.

- Wat vond je hiervan? (eigen antwoord)
- Was dit moeilijk / makkelijk? (eigen antwoord)
- Was dit boeiend / saai? (eigen antwoord)
- Heb je dingen geleerd over denken en gedachten? Zo ja, wat? (eigen antwoord)
- Welke gebruikte woorden zijn nieuw voor jou? (eigen antwoord)
- Is filosoferen iets voor jou? (eigen antwoord)
- Geef een top (pluspunt) en een flop (minpunt) voor de auteur. (eigen antwoord)

3.2. Illustraties

Kijk eens naar de illustraties.

- Hanneke Siemensma kreeg een prijs voor deze tekeningen. Vind je dat terecht? Zo ja: wat vind je er mooi aan? Zo nee: wat vind je dat ze beter had moeten doen? (eigen antwoord)
- Welke materialen gebruikt ze om te illustreren? (houtkool, kleurpotloden)
- Vind je dat de illustraties bij de tekst passen. Waarom wel / niet? (eigen antwoord)
- Geef een top (pluspunt) en een flop (minpunt) voor de illustratrice. (eigen antwoord)

3.3. Creatieve verwerking

MATERIAAL:

-
- verf, stiften, (kleur) potloden, klei, kosteloos materiaal, lijm, papier,...(alles wat jij haalbaar ziet om gedachten beeldend creatief vorm te geven)

 - muziek(instrumenten) naar keuze (alles wat jij haalbaar ziet om gedachten dansend / zingend creatief vorm te geven)

 - A3-papier

 - plakband

 - zaklamp

 - een zwarte stift

 - tijdschriften

 - foto's / afbeeldingen van eigen interesses (laten meebrengen door de lezers)

 - kleurpotloden

 - houtskool

 - schaar

 - lijm

 - boek: Waar denk je aan? / Laurent Moreau (Lannoo, 2012)

 - Gedachten omzetten
 - Laat de kinderen vrij om hun gedachten om te zetten op een manier die zij gepast vinden. Dit kan beeldend, zingend, schrijvend, dansend,.. Dit is een zeer brede en vrije invulling. Niet alle kinderen zullen dit leuk vinden, maar wie weet jouw groep wel?
 - Beeld: silhouet
 - Hang het A3-blad aan de muur. Schijn met de zaklamp op de zijkant van het gezicht van het kind zodat er een schaduw ontstaat op het blad. Teken het silhouet op de volledige grootte van het blad (voorbeeld: zie bijlage). Laat de binnenkant van het hoofd volledig vullen met foto's, afbeeldingen, tekeningen,... die bij het kind in kwestie passen en die het zelf gekozen heeft.
 - Aanvullen met tekeningen kan natuurlijk ook. Als je dit doet met kleurpotloden en houtskool, testen ze de materialen van de illustrator uit.
 - Beeld: waar denk je aan?
 - Maak zelf een flapjesteekening zoals in het boek "Waar denk je aan?" van Laurent Moreau (voorbeeld: zie bijlage). Schrijf er ook één passende zin bij. De tekeningen van de kinderen kunnen samengevoegd worden tot een vergelijkbaar boek.

4. VERDER LEZEN

- Waar denk je aan? / Laurent Moreau (Lannoo, 2012)
 - Toen de zee stil was / Annelies Beck en Karolien Raeymaekers (ill.) (Lannoo, 2015)
 - Het ding / Simon Puttock en Daniel Egnéus (ill.) (Luitingh-Sijthoff, 2018)
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1 t.e.m. 4

Plato

Socrates

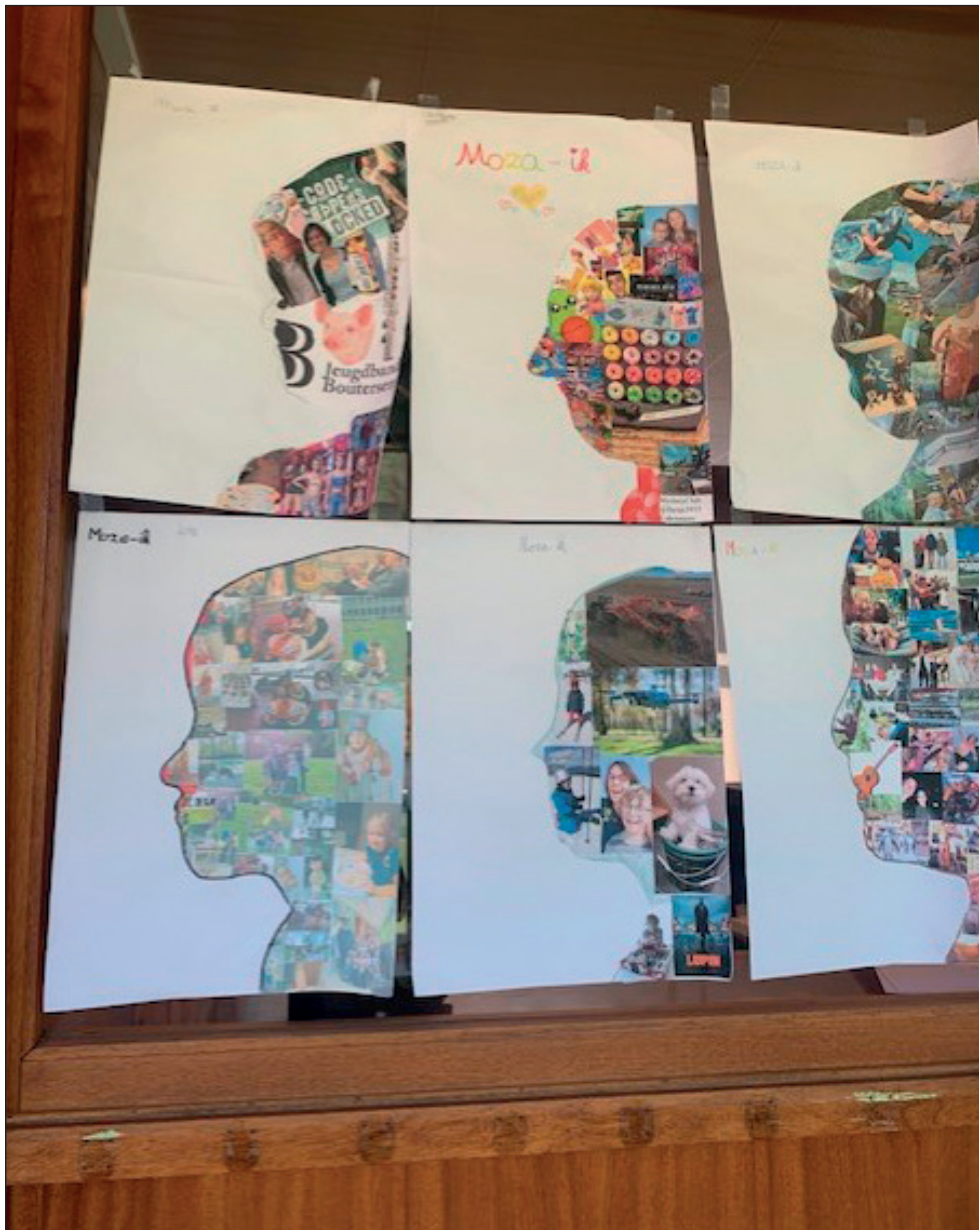

Descartes

Aristoteles

Bijlage 5

Bijlage 6a en 6b

Klein in de grote stad

Over het boek

Auteur: Sydney Smith

Illustrator: Sydney Smith

Vertaler: Edward van de Vendel

Uitgeverij: Querido

Over de maker

Sydney Smith is een Canadese illustrator. Hij brengt meestal woordeloze boeken uit of werkt samen met een auteur. Voor het eerst zorgde hij nu zelf voor de tekst. Meerdere van zijn boeken kregen al prijzen. "Ik praat als een rivier" zat vorig leesjaar ook in de selectie voor groep 2.

Bronnen: <https://www.sydneydraws.ca/>

Korte inhoud

(Opgelet: verklap nog niet te veel over de inhoud, in dit prentenboek is het belangrijk om goed naar de illustraties te kijken in wisselwerking met de tekst, zodat de lezer zelf de link legt en er een einde naar keuze bij bedenkt.)

Een kind reist met de tram naar de stad. Wat zou het daar gaan doen?

Tijdens het wandelen, praat het tegen de lezer of is het tegen iemand anders?

Langzaamaan wordt duidelijk dat het kind op zoek is naar zijn kat. Smith laat ruimte voor een open einde. Zouden de sporen in de sneeuw op de laatste bladzijde van zijn vermiste huisdier zijn?

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL:

→ Foto's citytrip (zie bijlage 1, 2, 3, 4)

1.1. Cover

Toon de cover van het boek. Ik zie een kindje.

→ Hoe denk je dat het zich voelt? Waaraan zie je dat? Wat zou er gebeurd kunnen zijn? (verschillende antwoorden mogelijk)

→ Waar denk je dat het kind is? Waaraan kan je dat zien? (aan het raam in een auto, trein, tram,... eventueel zelfs in een huis)

→ In welk seizoen speelt het verhaal zich af? Waaraan zie je dat? (in de winter, het kind draagt een muts (en een sjaal) er zijn sneeuwvlokjes,...)

1.2. Titel

Lees samen de titel van het boek: "Klein in de grote stad"

→ (eventueel: In welke stad wonen wij?) Wie kent er enkele steden? (eigen invulling). Wat is onze hoofdstad? (Brussel)

- Soms gaan mensen een paar dagen op vakantie naar een stad. Dat heet dan een citytrip. Ik ging al eens op citytrip en nam steeds een foto. Weet jij in welke steden ik ben geweest? (zie bijlagen) (Eiffeltoren in Parijs – toren van Pisa – Atomium in Brussel – vrijheidsbeeld in New York) Wie ging er ook al eens op citytrip?
- Wat kom je zoal tegen in een stad? (auto's, bussen, tram, winkels, verkeerslichten, mensen, monumenten,... eigen invulling)
- Iets kan klein "zijn". Een muis is een klein dier. Ken je een kleiner dier? (eigen invulling) Ken je nog een kleiner dier? (eigen invulling). Eventueel kan je de kinderen vragen om zich van klein naar groot te rangschikken, maar doe dit alleen als de kleinste van de groep hier geen problemen mee heeft.
Je kan je ook klein "voelen". Wat zou dat betekenen? (Je onzeker voelen, je niet op je gemak voelen, een beetje bang zijn,...). Heeft er iemand zich al eens klein gevoeld? Wanneer was dat?
Zou dit boek gaan over een kind dat klein is of over een kind dat zich klein voelt of misschien over een klein kind dat zich klein voelt? (eigen invulling)

1.3. De maker

Normaal staan de namen van de auteur en de illustrator op de kaft. Nu zie ik maar één naam staan.

- Wat zou dit kunnen betekenen? (er zijn enkel tekeningen, er is enkel tekst, tekst en tekeningen zijn door dezelfde persoon gemaakt). Geef aan dat Sydney Smith zowel de illustraties maakte en de tekst schreef en dat dit de eerste keer is dat hij dit deed. In zijn andere boeken werkte hij ofwel zonder woorden ofwel met een andere auteur.

2. TIJDENS HET LEZEN

Dit boek heeft weinig tekst. Het verhaal zit hem grotendeels in de illustraties en de wisselwerking tussen tekst en beeld. Zorg dat de kinderen de illustraties goed kunnen zien tijdens het voorlezen. Geef hen de tijd om ze rustig te bekijken. Bekijk en bespreek steeds twee dubbele bladzijden en ga zo na of de kinderen het verhaal in de tekeningen zien. Als er tekst staat, lees je die gewoon voor.

- Na de twee eerste dubbele bladzijden: Wat vertelden de illustraties? (er zit een kind op een rijdende tram, hij duwt op de bel en stapt af)
- Na de derde en vierde dubbele bladzijde: Wat vertelden de illustraties? (het kind is in de stad aangekomen en ziet van alles)
- Wat vertelde de tekst? (het kind voelt zich klein, bang, onzeker)
- Na de vijfde en zesde dubbele bladzijde: Wat vertelden de illustraties? (het is druk, het kind is alleen)
- Wat vertelde de tekst? (het is druk, er is veel lawaai, het kind spreekt tegen iets of iemand)
- Na de zevende en achtste dubbele bladzijde: als er spontaan vragen komen over wie het kind aanspreekt, kan je hierop ingaan. Komen er geen vragen, is het leuk om het hen zelf te laten ontdekken zonder het expliciet te bevragen.
- Na de negende en tiende dubbele bladzijde: Tegen wie/wat zou het kind eigenlijk spreken? (eigen invulling, laat elk kind z'n voorspelling doen zonder die in twijfel te trekken)
- Na de elfde en twaalfde dubbele bladzijde: Tegen wie/wat zou het kind eigenlijk spreken? (eigen invulling, laat elk kind z'n voorspelling doen zonder die in twijfel te trekken)
- Wat vertelt de illustratie (op de linkerkant van de twaalfde dubbele bladzijde)? (het kind hangt een blad op). Wat zou er op dat blad kunnen staan? (eigen invulling, laat elk kind zijn voorspelling doen, zonder die in twijfel te trekken)
- Na de dertiende en veertiende dubbele bladzijde: Wat vertelden de illustraties? (het kind neemt iets uit zijn rugzak en hangt nog een blad op) (hopelijk valt de puzzel nu in elkaar en begrijpen de kinderen dat het kind de hele tijd op zoek geweest is naar zijn kat, verwijs anders nog eens extra naar het rode opsporingsbericht)
- Na de vijftiende en zestiende dubbele bladzijde: Wat vertelden de illustraties en de tekst? (het sneeuwt hard, het kind vraagt of de kat terug naar huis komt)
- Na de zeventiende en achttiende dubbele bladzijde: Wat vertelden de illustraties en de tekst? (het kind wandelt terug naar huis en er staat iemand (mama?) op hem te wachten, ze knuffelen of troosten,...)

- Draai de laatste bladzijde om: Wat vertelt de illustratie? (open einde: de pootjes kunnen van de kat zijn die terug thuis is gekomen, maar misschien zijn het ook de pootjes van een andere kat. Laat de kinderen ervan maken wat ze willen en trek hun besluit niet in twijfel)

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL:

- Een willekeurige strip en een willekeurig prentenboek
- Tekenpapier
- Blad met rechthoeken (bijlage)
- Schaar
- Schrijfgierief
- Kleurpotloden of stiften
- Dieren, sporen en details (uitgeknipt) (bijlage)
- Laptop / i-pad

3.1. Verhaal

Nu de lezers weten dat de kat vermist is, kan je het boek nog eens in een sneller tempo voorlezen. De zinnestjes die misschien onduidelijk waren tijdens de eerste voorleesbeurt, zullen nu heel wat duidelijker zijn.

3.2. Illustraties en vormgeving

- Laat de kinderen in een strip / prentenboek / graphic novel bladeren (niet lezen).
 - Welke bladzijden in "Klein in de grote stad" doen je aan een strip / prentenboek / graphic novel denken?
- Eerste dubbele bladzijde
 - Het kind zit in een rijdende tram. Hoe kan je dat zien? (het silhouet van het kind en het raam blijven steeds hetzelfde, maar wat je door het glas ziet verandert steeds)
- Vierde dubbele bladzijde
 - Sydney Smith tekent in de vakjes fragmenten van wat het kind ziet. Wat zou het volledige beeld zijn? Wat herkennen jullie? (eigen invulling)
 - Sommige details vind je ook terug in het boek. (vb. het eerste vakje zou een stuk van de omheining kunnen zijn van het lege veldje dat naast de viswinkel geïllustreerd is.)
- Sydney Smith heeft in de illustraties goed de sfeer van de stad opgeroepen.
 - Voor wie al eens in een grote stad was: heeft de illustrator goed weergegeven hoe het leven in de stad eruitziet? (eigen invulling, je kan hen ook wijzen op details zoals een plastic zakje in de bomen op de zevende en negende dubbele pagina)
- Het weer verandert doorheen het boek.
 - Is het je opgevallen dat het tijdens het verhaal is gaan sneeuwen, steeds harder en harder?

3.3. Evaluatie

- We hebben het boek twee keer gelezen. Welke keer vond je het leukst? Hoe komt dat je het die keer leuker vond?
- Wanneer had je precies door dat het kind zijn kat aanspreekt? Wat vond je ervan dat het eerst niet duidelijk is? (spannend, verwarrend, leuk, ...)
- Welk gevoel heb je na het lezen van dit boek? Voel je je opgelucht, blij of toch eerder droevig?
- Terugkoppelen naar de vraag bij 'Voor het lezen' (1.2.): Nu je het boek gelezen hebt, zou het kind zich klein voelen of klein zijn of allebei? Is het kind groot genoeg om alleen rond te lopen in de grote stad?
- Zou je iets veranderen aan dit boek om het beter te maken? Wat?

3.4. Creatieve verwerking

- **Beeld**

De kinderen knippen (één van de) rechthoeken (zie bijlage) uit zodat er een holte ontstaat. Ze leggen de holte op een voorwerp naar keuze en tekenen nu enkel het detail van dat voorwerp (zoals de illustrator dat deed op de vierde dubbele bladzijde).

Hetzelfde kan ook door de lege rechthoek op een deeltje in het boek te leggen. Teken enkel wat in de holte staat. Laat de andere kinderen zoeken welk detail je getekend hebt.

- **Creatief schrijven**

De kinderen ontwerpen een opsporingsaffiche voor een verloren gelopen dier naar keuze. Bespreek met de kinderen wat hierop moet staan (foto, beschrijving, waar hij het laatst gezien werd, contactgegevens,...)

- **Beeld**

De kinderen tekenen in één illustratie hun gekozen einde. Eentje waarin duidelijk wordt dat de kat terug thuis is of eentje waarin duidelijk wordt dat de kat niet meer naar huis is gekomen.

- **Natuur/media**

Knip de foto's van de bijlage vooraf uit en sorteer ze in 4 stapels (dieren, ogen, vachten, sporen). De kinderen leggen de juiste kaartjes bij elkaar en doen hier eventueel opzoekingswerk voor op de laptop of i-pad. (bron bijlage: <https://www.beeksebergen.nl/>)

- **Extra sporen**

Ga buiten zelf op zoek naar sporen van dieren of vergelijk jullie eigen voetafdrukken door ze te stempelen met verf of door in zand te stappen.

4. VERDER LEZEN

Algemene boeken die in de bibliotheek aanwezig zijn over dieren en hun pootafdrukken.

- Mammoet in de stad / Anna Kemp, Adam Beer (ill.) (C. de Vries-Brouwers, 2021) - stad
- Ik mis Milo / Pim Lammers en Sanne Te Loo (ill.) (Querido, 2022) – huisdier missen

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1 t.e.m. 4

Eiffeltoren

Toren van Pisa

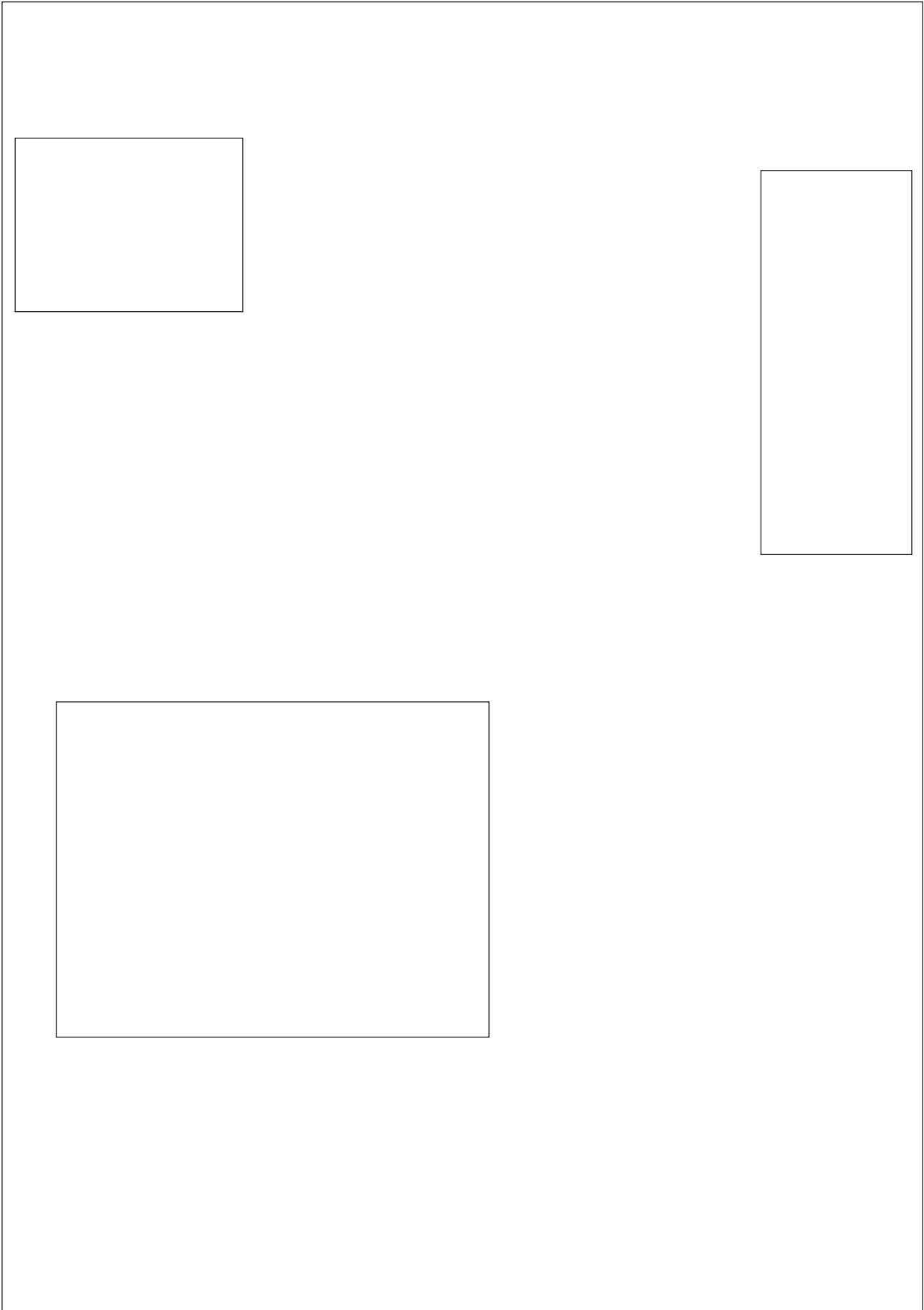

Atomium

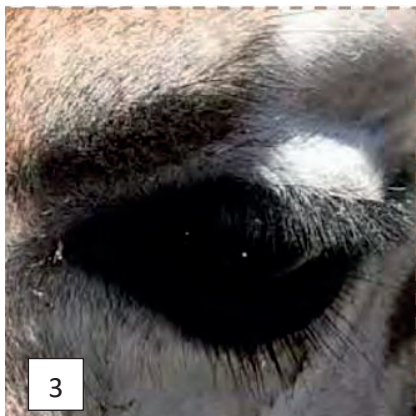

Vrijheidsbeeld

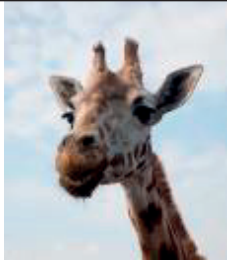
Bijlage 5: rechthoeken

Bijlage 6a: details van dieren

Bijlage 6b: details van dieren

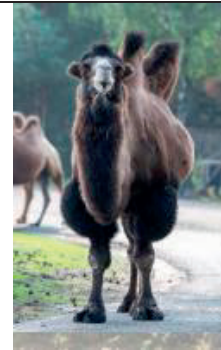
giraf

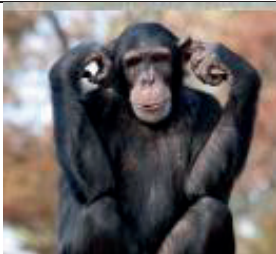
zebra

neushoorn

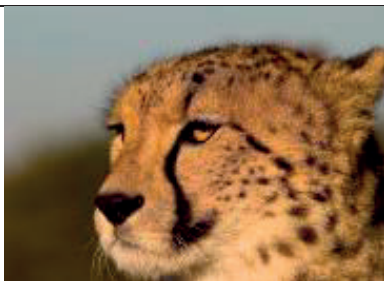
kameel

chimpansee

krokodil

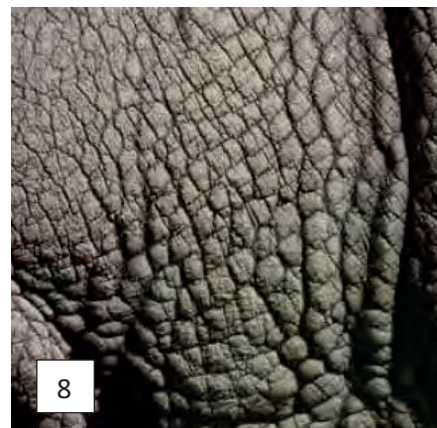
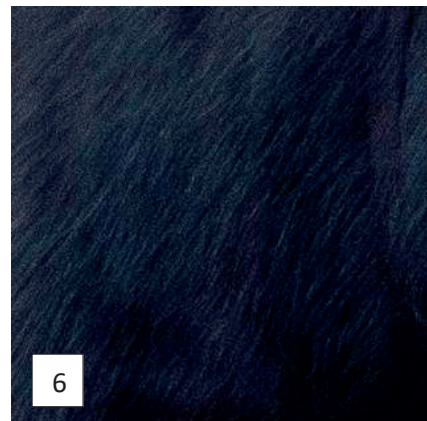
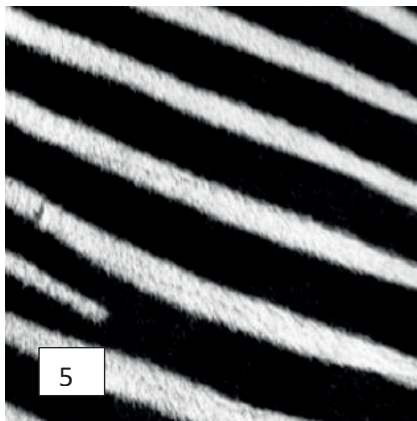
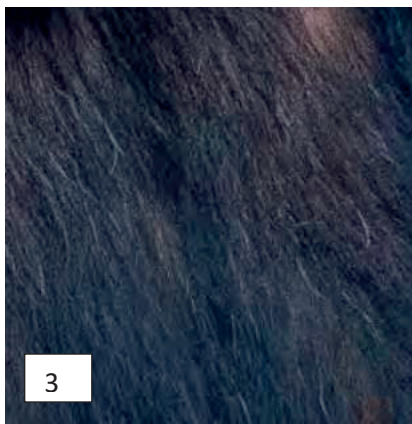
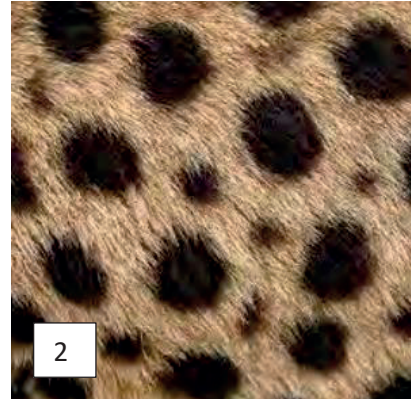
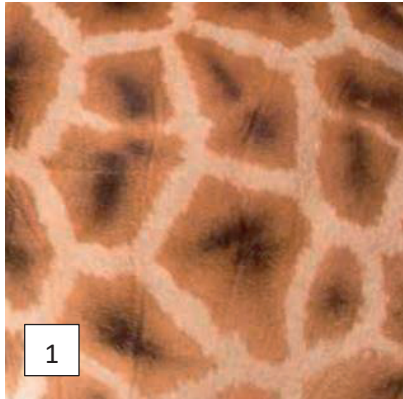

jachtluipaard

buffel

Bijlage 6c: details van dieren

Bijlage 6d: details van dieren

Bijlage 6e: details van dieren

Oplossing:

dier	oog	vacht	spoor
Giraf	3	1	3
Zebra	8	5	8
Neushoorn	5	8	5
Chimpansee	2	3	2
Kameel	4	7	4
Krokodil	6	4	6
jachtluipaard	7	2	7
buffel	1	6	1

Waar dient het voor?

Over het boek

Auteur: José Maria Vieira Mendes

Illustrator: Madalena Matoso

Vertaler: Annelies Beck

Uitgeverij: Tiptoe Print

Over de makers

José Maria Vieira Mendes (°1976, Lissabon) is auteur en vertaler van theaterstukken. Zijn theaterstukken zijn vertaald in meer dan tien talen. Hij is ook lid van een theatergezelschap en art director van een kunstencentrum in Lissabon. Zijn tekst voor "Waar dient het voor?" ontstond naar aanleiding van de conferentie "Waarvoor dient cultuur?" in 2019.

Bronnen: <https://www.topipittori.it/en/autore/josé-maria-vieira-mendes>,

<https://www.tiptoeprint.eu/boeken/waar-dient-het-voor>

Madalena Matosa (°1974, Lissabon) studeerde design en grafische vormgeving in Lissabon en Barcelona. In 1999 richtte ze met drie vrienden de vernieuwende uitgeverij Planeta Tangerina op. Het boek "Waar dient het voor" verscheen oorspronkelijk in het Portugees bij deze uitgeverij.

Bronnen: <https://www.tiptoeprint.eu/boeken/waar-dient-het-voor>

Korte inhoud

Dit is een boek dat vragen stelt. Het vraagt zich af waar dingen voor dienen. Er zijn dingen waar je van weet waar ze voor dienen, er zijn dingen die zijn waar ze voor dienen en er zijn dingen die voor veel dingen dienen. Maar dient alles ergens voor? En moet dat ook? En moeten we ons van alle dingen afvragen waar ze voor dienen? Of mogen dingen er ook gewoon zijn?

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- een heleboel spullen zoals keukengerief, kampeergerief, gereedschap om te klussen, kunstwerkje of een beeldje, postkaart, speelgoed, oude voorwerpen bv. koffiemolen waarvan de juryleden misschien niet weten waarvoor ze dienen/dienden

1.1. Cover

- Wat is de titel van dit boek?
- Wat zie je op de cover? (De kinderen beschrijven wat ze zien. Misschien zijn er wel kinderen die opmerken dat er iemand op de schommel zit en dat deze schommel eigenlijk een autoband is die als schommel wordt gebruikt. Je kan hier na het lezen van het boek op terugkomen.)

- Waarover zou dit boek gaan? (Alle antwoorden zijn goed.)
- Welke kleuren zie je op de cover? (felle kleuren) Welke sfeer hoort hier volgens jou bij? Welk gevoel geeft dit boek jou?

1.2. Schutbladen

- Wat zie je op deze schutbladen?
- Welke kleuren gebruikt de illustrator? (felle kleuren)
- Waar heb je die kleuren nog gezien? (op de cover)

1.3. Voorwerpen sorteren

Leg alle spullen die je bij je hebt op een grote tafel. Laat de juryleden de spullen sorteren. Ze mogen dit helemaal vrij doen. Belangrijk is dat er een gesprek ontstaat over waarom ze sommige spullen bij elkaar hebben gelegd.

Dit kan zijn omwille van de functionaliteit, de kleur, weten waar het voor dient of net niet,...

- Waarom heb je de spullen op deze manier gesorteerd?
- Waren er ook andere mogelijkheden? Welke?
- Weet je van elk voorwerp waarvoor het dient? Van welk voorwerp weet je niet waarvoor het dient?
- Zijn er voorwerpen die voor meerdere dingen kunnen gebruikt worden? Welke? Waarvoor gebruik je die dan?

2. TIJDENS HET LEZEN

In dit boek is heel veel te zien. Zorg ervoor dat alle juryleden tijdens het voorlezen goed naar het boek kunnen kijken.

- Titelbladzijde: laat een jurylid de titel lezen.
 - Waar dient het voor? (rol om te verven)
 - Wie gebruikte dit al eens?
 - Waarvoor heb je het gebruikt? Zou je het ook voor andere dingen kunnen gebruiken?
- “Voor we beginnen: heeft er iemand een vraag?”
 - Heeft iemand van jullie een vraag? (Deze juryleden stellen hun vraag.)
 - Wat zie je op deze prent? (Alle antwoorden zijn goed.)
- “Wie kent de titel van dit boek?”
 - Kennen jullie de titel van het boek?
- “Waar dient het voor?”
 - Wat zie je op deze prent? (fanfare met titel in de grote trom)
 - Waar dient dit voor? Wanneer zie je een fanfare?
- “Waar dient het voor? Hadden jullie deze vraag al gehoord?”

In het boek staan heel veel vragen die er meteen voor zorgen dat de juryleden actief betrokken zijn tijdens het voorlezen. Laat de juryleden deze vragen tijdens het voorlezen beantwoorden. Op deze manier kunnen er gesprekjes ontstaan over waarvoor dingen dienen of dingen meerdere functies hebben of er ook alternatieven zijn,.... Je kan tijdens het lezen ook verwijzen naar de voorwerpen op de tafel.

 - Zien jullie op de tafel een voorwerp waarvan je weet waarvoor het dient?
 - Zien jullie op tafel een voorwerp dat voor veel dingen dient?
 - Zien jullie op tafel een voorwerp dat voor verschillende dingen kan dienen?
 - Zien jullie op tafel een voorwerp waar je nooit van had gedacht dat het daarvoor zou dienen?
 - Zien jullie op tafel een voorwerp waarvan mensen die lang geleden leefden niet zouden weten wat het is?
 - Zien jullie op tafel een voorwerp dat nergens voor dient?
- “Heeft het bijvoorbeeld zin te vragen: waarvoor dient... een neushoorn?”
 - Wat denken jullie? Heeft het zin om je die vraag te stellen? Waarom wel/niet? Vertel eens. (Alle antwoorden zijn goed)

- Ken je (nog) dingen waarvan je je kan afvragen of het zin heeft om te vragen waar iets voor dient?
Of heeft het altijd zin om je die vraag te stellen?
Draai de bladzijde om en lees verder met de juryleden.
- “Dat wil niet zeggen dat neushoorns (...) ons niet afvragen waar die dingen voor dienen.” Dit is eigenlijk de kern van het boek en niet zo gemakkelijk om meteen te begrijpen. Stel daarom vragen aan de juryleden die hun denken in gang zetten. Je kan dit doen door het zelf eerst hardop voor te doen bv. je zegt dat je deze zin moeilijk vindt om in één keer te begrijpen en leest hem nog eens, je stelt je hardop een vraag,... Probeer om de juryleden zo weinig mogelijk te sturen en steeds alles open te laten.
 - Hé, wat een lange zin. Begrijpen jullie die meteen helemaal? Zullen we hem nog eens lezen?
Wat zou de schrijver met deze zin willen zeggen? (De juryleden verwoorden dit in hun eigen woorden.)
 - Heel goed, wat (naam) daarnet zei. Denken jullie er allemaal zo over of had jij nog aan iets anders gedacht?
 - Moet je je altijd van iets afvragen waarvoor het dient of kan je er ook gewoon van genieten zonder je dat af te vragen? Kan jij een voorbeeld geven van dingen waarvan je gewoon kan genieten zonder je af te vragen waarvoor het dient?
- “Voor we stoppen, heeft er nog iemand een vraag?”
 - Heeft er nog iemand van jullie een vraag?
 - Wat zien jullie hier?
 - Waaraan doet dit jullie denken? (begin van het boek - “Heeft er iemand een vraag?”)
 - Wat is er op deze afbeelding gebeurd? Waarom zouden de makers van het boek dat hebben gedaan?
(Alle antwoorden zijn goed. Een mogelijk antwoord zou kunnen zijn dat je als lezer na het lezen misschien meer vragen hebt dan voor het lezen.)

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL

- een heleboel spullen (zie “voor het lezen”)
- GSM of tablet om te kunnen filmen
- grote papieren
- verf en penselen of rollers zodat grote vlakken geschilderd kunnen worden (cfr. roller aan het begin van het boek)
- scharen

3.1. Verhaal

- Heeft dit boek een echt verhaal? Waarom wel/niet? Wat vind je daarvan?
- Moet een boek voor jou een echt verhaal hebben om een goed boek te zijn?
- Wil je het boek nog een keer lezen? Waarom? (Als je voldoende tijd hebt, is het aangeraden om dit boek een tweede keer te lezen en zeker om de juryleden vaak door het boek te laten bladeren. De meeste kinderen zullen nog niet zo vaak een boek zoals dit hebben gelezen en door er telkens opnieuw in te kijken en het te vertellen, zullen ze er steeds meer uit kunnen halen.)
- We hebben nu het hele boek gelezen, laten we eens opnieuw naar de cover kijken. Wat zie je? Afhankelijk van wat de juryleden voor het lezen was opgevallen, pas je je vragen aan. Bijvoorbeeld: valt je nu iets anders op dan voor het lezen, weet je nog wat we daarstraks over die schommel hebben gezegd,...
- Weten jullie waarom dit boek is ontstaan? Vertel de juryleden dat de tekst is ontstaan naar aanleiding van een grote vergadering waarin veel mensen samenkomen en zich afvragen waarvoor cultuur dient. Geef voorbeelden van cultuur uit hun eigen omgeving bv. bibliotheek, theatervoorstellingen die lopen, musea in de buurt,...
- Wat vind jij, wat zouden de makers van dit boek hiermee willen zeggen? (Alle antwoorden zijn goed, maar een mogelijk antwoord zou kunnen zijn dat de makers van het boek ons willen doen nadenken of iets pas mag bestaan als we weten waarvoor het dient.)
- Heb je er een idee van waarom de makers van dit boek ons hierover willen doen nadenken? (Als we alleen maar dingen belangrijk vinden waarvan we weten waar ze voor dienen, gaan er heel veel andere mooie dingen verloren. En dit kunnen vaak heel mooie dingen zijn die eigen zijn aan een cultuur, aan hoe mensen leven, wat ze belangrijk vinden,...)

- Zullen we eens naar de achterkant van het boek kijken. Wat staat er daar? (Ik ben een boek dat graag vragen stelt.) Vind je dat deze zin bij het boek past? Waarom wel/niet?
- Waarom stellen mensen vragen? Stel jij ook graag vragen? Waarom wel/niet? (Alle antwoorden zijn goed. Mensen stellen vragen om dingen te weten te komen, om dingen bij te leren,...)

3.2. Illustraties

- Kleurgebruik - techniek
 - Welke kleuren gebruikt de illustrator? (felle kleuren)
 - Welk gevoel krijg jij bij deze kleuren? Waarom zou ze vooral deze kleuren gebruiken? (alle antwoorden zijn goed)
 - Hoe zijn de illustraties gemaakt? (grote gekleurde vlakken waar vormen uit zijn geknipt, bekijk bijvoorbeeld de illustratie met de neushoorn)
- Hoe worden de dingen afgebeeld? Laat de juryleden bladeren door het boek.
 - Worden de dingen afgebeeld zoals ze er in het echt uitzien? (neen, niet altijd)
 - Welke verschillen zie je?
 - Hoe is de verhouding tussen de verschillende voorwerpen? Worden dingen die in het echt groter zijn in de tekeningen ook groter afgebeeld dan dingen die in het echt kleiner zijn? (neen, de stoel bijvoorbeeld is even groot als de sleutel)
 - Wat vind je daarvan?
- Eigen mening over de illustraties
 - Als jij tekeningen bij dit boek zou mogen maken, wat zou je dan anders of beter doen?

3.3. Evaluatie

- Aan de hand van een aantal vragen verwoorden de kinderen hun eigen beleving van het verhaal en de illustraties:
- Vind je het leuk om over dit boek te praten?
 - Wat vind je het belangrijkste aan dit boek?
 - Is dit een boek om snel te lezen of juist langzaam?
 - Is dit een boek dat je altijd van voor naar achter moet lezen of kan je ook eens in het midden kijken en lezen of van achter naar voor?
 - Ken je mensen die dit boek mooi zouden vinden? Aan wie zou jij dit boek aanraden?
 - Stel dat jij bibliotheekmedewerker bent en iemand komt vragen wat jij van dit boek vindt. Wat zou jij antwoorden?
 - Weet je nog waarom de makers van dit boek deze tekst hebben geschreven? (Laat de juryleden dit verwoorden.)
 - Vind je dat de makers van het boek erin zijn geslaagd om ons hierover te doen nadenken? Wat vind je dat ze heel goed hebben gedaan? Wat zou jij anders of beter hebben gedaan?

3.4. Creatieve verwerking

- Mogelijkheid 1: Korte filmpjes
 - Laat alle voorwerpen die je meebracht en tentoon stelde op de tafel liggen en in de ruimte staan. Kijk met de juryleden ook rond in de rest van de ruimte. Zien ze daar voorwerpen waarvan ze weten waarvoor die dienen, die meerdere functies hebben, dingen die schijnbaar nergens voor dienen,... Laat de juryleden een aantal voorwerpen opnoemen en hen vertellen waarom ze dit voorwerp opnoemen.
 - Laat hen met een GSM door de ruimte gaan. Komen ze bij een voorwerp waarover ze iets willen zeggen, dan beginnen ze te filmen en vertellen iets over dit voorwerp waarbij ze refereren naar de vragen die in het boek worden gesteld, bijvoorbeeld "Ik zie ... en ik weet waarvoor dit voorwerp dient. Het dient voor ..." of "Ik zie ... en ik weet niet waarvoor dit voorwerp dient, maar ik hoef het eigenlijk ook niet te weten, ik vind het gewoon heel erg mooi, het maakt me blij, ik krijg er een vreemd gevoel van in mijn buik",... Zijn ze klaar met hun voorwerp dan stoppen ze met filmen, gaan op zoek naar een ander voorwerp, filmen en zetten het filmpje weer stop. Eventueel kan je de korte filmpjes daarna monteren en tonen in de bibliotheek of in de klas.

- Mogelijkheid 2: Beeld
 - De juryleden schilderen grote vlakken in felle kleuren. Vervolgens knippen ze vormen uit van dingen net zoals de illustraties in het boek. Dit kunnen dingen zijn waarvan ze weten waar die voor dienen, dingen met meerdere functies, dingen die schijnbaar nergens voor dienen,... Je kan de juryleden hier alle vrijheid geven. Willen ze alle categorieën door elkaar? Willen ze alleen maar dingen die schijnbaar nergens voor dienen? Alles is goed.
-

4. VERDER LEZEN

- De muis en de muur / Britta Teckentrup en Bette Westera (vert.) (Gottmer, 2018)
 - Waarom een tafel geen dier is / Meneer Zee en Melvin (ill.) (Horizon, 2023)
 - Samen gaan bouwen / Oliver Jeffers en Marjolein Algera (vert.) (De Fontein, 2021)
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Het grote boek van mannetje Koek

Over het boek

Auteur: Lorraine Francis

Illustrator: Pieter Gaudesaboos

Vertaler: Bette Westera

Uitgeverij: Lannoo

Over de makers

Lorraine Francis (° 1995, Ierland) werkt in de kinderafdeling van een bibliotheek in Ierland en houdt van reizen. Ze organiseert voorleesavonden, lezingen en workshops. Ze werkt graag samen met de Belgische illustrator Pieter Gaudesaboos. Samen maakten ze al zes kinderboeken. Over deze samenwerking zegt ze "We both like the idea of combining the ordinary with the absurd or surreal, which I think works really well in picture books". Haar samenwerking met Pieter Gaudesaboos omschrijft ze als "a stroke of luck".

Bronnen: <https://www.bookisland.co.uk/collections/lorraine-francis>

Pieter Gaudesaboos (°1979, Brugge) studeerde grafische vormgeving en fotografie in Gent. Daar woont hij nog steeds samen met zijn vriend en hun twee dochters. Hij won al verschillende prijzen. Hij omschrijft zijn werk als speels, origineel en met nostalgische en absurde trekjes. Hij werkt vaak met collages en gemengde technieken en combineert fotografie, digitale illustraties en waterverf.

De vormgeving van zijn boeken doet hij helemaal zelf.

Bronnen: <https://www.gaudesaboos.be>

Korte inhoud

Mannetje Koek woont in het bos. Elke avond schrijft hij verhalen over wat hij die dag heeft gezien. In dit boek lezen we twaalf verhalen van Mannetje Koek. De verhalen gaan allemaal over zijn vrienden: Cactus, Ballon, Modderman,...

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- bijlage 1: Waarover zou het boek gaan?
- balpen, potlood, stiften, kleurtjes,...

1.1. Cover

- Wat is de titel van dit boek?
- Wat zie je op de cover? (Laat de kinderen beschrijven wat ze zien, eventueel stel je hen wat vragen zodat ze nog meer zien).
- Wie zou Mannetje Koek zijn? Waarom heet die zo? Wat doet Mannetje Koek op de voorpagina?

1.2. Schutbladen

- Wat zie je op het schutblad? (Als de juryleden beschrijven wat ze allemaal zien, kan je terugkoppelen naar de cover bv. het huis van de Erwtjes en op de cover zagen we de Erwtjes ook.)

1.3. Verwachtingen

- Waar zou het boek over gaan, wat zijn de verwachtingen?
- Alle juryleden krijgen een kopie van bijlage 1. Hierop staan vier vierhoeken. In elke vierhoek tekenen of schrijven de kinderen het antwoord op de vraag. Alle antwoorden en tekeningen zijn goed.
- Je werkt van binnen naar buiten en zoomt steeds verder uit.
 - Als jullie naar de voorkant en het schutblad kijken, waarover zal het verhaal gaan, denk je?
 - Wat weet je al heel zeker over dit verhaal? Dat mag je tekenen of schrijven in de middelste vierhoek.
 - Wat zou je graag weten over het verhaal? Dat teken of schrijf je in de vierhoek daarbuiten.
 - Als je naar de cover en de schutbladen kijkt, wat denk je dat de makers van het boek nog niet vertellen en als verrassing houden? Dat teken je in het derde vierkant.
 - Hoe denk jij dat het verhaal zal gaan? Wat zal er volgens jou gaan gebeuren? Dat teken je in het vierde (buitenste) vierkant.

2. TIJDENS HET LEZEN

In dit boek is heel veel te zien en te ontdekken. Zorg ervoor dat de juryleden goed naar de prenten kunnen kijken als je het boek voorleest. De tekst en de illustraties vertellen in dit boek samen het verhaal. Tijdens het voorlezen pauzeer je soms even om vragen te stellen en om te kijken of de juryleden nog helemaal mee zijn. Hieronder vind je een aantal richtinggevende vragen bij enkele verhalen maar dit boek is op zijn best als je samen met de juryleden kan kijken, vertellen en inspelen op wat zij allemaal zien. Het is een meerwaarde als je het boek vooraf zelf hebt gelezen zodat je samen met de juryleden kan kijken en een beetje afdwalen en dat jij als begeleider daarna weer terug de draad van het verhaal opneemt.

- Mannetje Koek: Lees tot en met het einde van p.7
 - Welk boek heeft Mannetje Koek vast? (Laat de juryleden kijken en vergelijken met de cover)
 - Over welke vrienden zou Mannetje Koek schrijven? (Alle antwoorden zijn goed)
 - Mannetje Koek schrijft elke dag in zijn boek over zijn dag. Weten jullie hoe ze zo'n boek noemen? (dagboek)
 - Wie van jullie heeft er een dagboek? Of wie heeft een grote zus of broer met een dagboek? Hoe ziet een dagboek eruit? (Je kan hier ingaan op geschreven dagboeken, maar dagboeken hoeven niet altijd geschreven te zijn. Ze kunnen ook getekend zijn of uit foto's bestaan of een combinatie van dit alles.)
- Robosheriff
 - p. 10: Lees tot en met ““Pfff! Had ik maar vakantie,” mopperde hij knorrig” (p.10): lees deze zin eerst neutraal voor en vraag dan aan de juryleden om deze zin eens heel knorrig voor te lezen.
 - p.13: Lees tot en met de laatste tekening
 - Weten jullie waar Modderman, Citroen, Ballon en Cactus zijn? (in de gevangenis)
 - Hoe zie je dat? (het is er donker, raampje met tralies, een boevenbal,...)
 - Modderman stelt voor om te wachten tot de Sheriff terug is uit vakantie. “Echt niet!” riep Ballon.”
 - Wat zou Ballon van plan zijn? (Alle antwoorden zijn goed)
 - p.14: Lees tot en met “KLAAANNNG aan haar sterke magneet vastplakte”
 - Wat gebeurt er daar allemaal? (Laat de juryleden vertellen wat ze zien)
- De Grote Grijpgroeier
 - p.17: Lees tot en met “Ze leende van Mannetje Koek een boek over planten...”
 - Je ziet hier een groen gevaarsbord en een hand met een kruis door. Wat zou dit willen zeggen? (Alle antwoorden zijn goed)

- Een droevig afscheid
 - p.23: Lees tot en met “Vanwege mijn overgevoeligheid voor sommige vormen van vegetatie ben ik niet zo’n liefhebber van kastuinbouw”
 - Wat een moeilijke zin, zullen we samen eens kijken wat al die moeilijke woorden willen zeggen? (Je kan hierbij verwijzen naar het eigen leven van de kinderen bv. waar ben jij overgevoelig voor, wie eet vegetarisch,...)
- De snoepwinkel
 - p.27: Bekijk alle snoep.
 - Zou jij wel eens een octopoesje willen eten? In welke situatie zou jij dat graag eten?
 - Zou jij wel eens een pepersteeltje willen eten? In welke situatie zou jij dat graag eten?
 - ...
- De eerste Erwtjes op de maan
 - p.36: Lees tot en met “Jullie lijken wel een beetje op maanbewoners. Hoe zit dat?”
 - Weten jullie hoe dat komt, vertel eens.
- Geen rust....
 - p.42: Lees tot en met “... waar niemand hem kon storen”
 - Heb jij ook wel eens genoeg van drukte? Wat doe jij dan?
 - Stel dat jij een schuilplaats zou hebben, wat moet er dan allemaal zijn zodat jij echt tot rust kan komen?
- Bonnies drukke dag
 - p.45: Lees tot en met “Het duurde niet lang meer of ze sliep...”
 - Wat heeft Bonnie daar vast? (Het grote boek van Mannetje Koek)
 - Wat zou Bonnie volgens jou van het boek zou vinden? Wat vind jij van het boek dat Bonnie leest? (alle antwoorden zijn goed)
 - Heb je gezien om hoe laat ze gaat slapen?

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL

• letterkoekjes
• woordkaarten x aantal keer afgedrukt zodat elk duo alle kaarten heeft (zie bijlage 2)
• foto’s van oude voorwerpen (zie bijlage 3)
• verschillende soorten boeken: strip, leesboek, dagboek, informatief boek, prentenboek, gedichtenbundel,...
• stiften, kleurpotloden
• A3-papier
• kosteloos materiaal

3.1. Verhaal

- In dit boek lezen we allemaal dingen die Mannetje Koek meemaakt. Er is in dit boek zo veel te zien en te lezen dat we onmogelijk alles kunnen hebben gezien. De juryleden bladeren door het boek en stellen een vraag aan elkaar: ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het zijn ... (bv. kleine beertjes die kunnen brommen en die Sheriff Suikerklont zo heerlijk vindt dat hij ze eet als ontbijt.) Na jouw voorbeeld verzinnen de juryleden in duo een aantal “ik zie, ik zie wat jij niet ziet” vragen.
- Neem de woordkaarten. Lees samen met de kinderen alle woorden. Vervolgens steken zij woordkaarten tussen het boek op een plaats waar zij vinden dat dit past. Laat hen daarna vergelijken en beargumenteren. Uiteraard zijn alle kaarten en antwoorden goed en niet alle kaarten moeten gebruikt worden.
 - Waarom steek jij “saai” op deze bladzijde?
 - Had er iemand “saai” op een andere plaats gestoken?
 - Waarom past die daar (ook) volgens jullie?
- Soorten boeken: verhaal - strip - getekend dagboek - ...?
 - Toon de juryleden verschillende soorten boeken zoals een leesboek, een strip, een informatief boek, een dichtbundel, een dagboek. Welk soort boek is dit? (prentenboek, leesboek,...)

- Waaraan zie je dit? (De juryleden noemen kenmerken op)
- Zijn alle boeken altijd ofwel leesboek ofwel strip ofwel... (Nee, je kan dat niet altijd scheiden, sommige boeken behoren tot verschillende groepen.)
- In welke categorie hoort "Het grote boek van Mannetje Koek volgens jullie thuis? (Verschillende antwoorden zijn mogelijk, laat de juryleden hun antwoord beargumenteren)
- Heb je nog boeken gelezen waarbij tekst en illustraties even belangrijk zijn? (Bijvoorbeeld: "Waar dient het voor" van José Maria Vieira Mendes)

3.2. Illustraties

- Kleurgebruik
 - Welke kleuren worden er gebruikt, zijn dit eerder felle kleuren of zachte kleuren?
 - Passen ze volgens jou bij het verhaal en bij de sfeer van het boek, vertel eens.
- Oud of modern?
 - Als je naar de illustraties kijkt, speelt het verhaal zich nu af of eerder vroeger? Waarom denk je dat? (Alle antwoorden zijn goed)
 - Zullen we eens naar de voorwerpen in het boek gaan kijken? Wat valt jullie dan op? (Ga met de juryleden op zoek naar voorwerpen van vroeger en nu)
 - Je ziet hier een aantal foto's van oude voorwerpen (zie bijlage 3) die ook in het boek voorkomen. Zullen we samen eens door het boek bladeren en op zoek gaan naar deze voorwerpen? Waarvoor dient dit voorwerp? Gebruiken we het nu nog? Ziet het er nu nog hetzelfde uit?
 - Sommige oude voorwerpen gebruiken we nu nog, maar ze zien er helemaal anders uit, bv. computer, radio,... Sommige mensen richten hun huis in zoals vroeger. Er wordt soms veel geld betaald voor design en retro. Maar soms worden voorwerpen ook zo gemaakt dat ze eruit zien zoals vroeger maar wel over de nieuwste snufjes beschikken. Wat vind jij mooier, het oude of het nieuwe? Waarom zijn een aantal voorwerpen zo veranderd? (functionaliteit, andere smaak)
 - Hebben jullie spullen in huis die vroeger van je (over)grootouders waren? Hou je van die spullen? Waarom wel/niet? Gebruik je die nog? Waarom wel/niet?

3.2. Creatieve opdracht

- **Mogelijkheid 1: Mijn eigen grote boek van Mannetje Koek**
De juryleden ontwerpen allemaal hun eigen verhaal van Mannetje Koek. Laat hen eerst nadenken over een aantal vragen:
 - **Waar** is Mannetje Koek? Waar speelt jouw verhaal zich af?
 - **Wie** komt Mannetje Koek tegen? Dit kunnen naast Mannetje Koek personages zijn die in het boek voorkomen zoals bijvoorbeeld de Erwtjes, maar de juryleden kunnen ook zelf personages verzinnen.
 - **Wat** gebeurt er? Laat de juryleden even nadenken en kort hun verhaal vertellen. Laat hen nadenken over hoeveel korte scènes ze hebben en laat de juryleden dit kort noteren 1..., 2 ... Voor de kinderen die nog niet kunnen schrijven, noteer jij het voor hen zodat ook hun verhaal gestructureerd is.
 - Komen er in jouw verhaal ook oude **voorwerpen** voor? Welke?
 - Welke **sfeer** zal jouw verhaal hebben? Welke kleuren passen daarbij?
 Geef de kinderen een A3-blad en laat hen daar kadertjes op tekenen en vervolgens hun verhaal in tekenen. Je kan hen ook een voorgedrukt blad met kaders geven. Je kan daarna alle verhalen ophangen in je bibliotheek of in je klas.
- **Mogelijkheid 2: Robot ontwerpen**
Vraag de juryleden wat ze nog weten over Robosherriff en Robot Bliiep. Ga indien nodig even terugkijken naar die bladzijden.
 - Weet je nog wat de Erwtjes deden met Robosherriff? (p15 - ombouwen tot een ijsjesmachine)
 - En ken je Robot Bliiep nog? (p.18-19) Wat kon Robot Bliiep allemaal? (pizza bakken, voorlezen, marshmallows roosteren,...)
 Laat hen vervolgens zelf in een groepje een robot maken met kosteloos materiaal.
 - Wat kan jullie robot? In het boek hebben de makers allemaal dingen verzonnen die in het echt niet mogelijk zijn. Dat mogen jullie nu ook doen. (Laat de juryleden iets verzinnen. Dat mag uiteraard iets helemaal anders zijn dan in het boek.)

Stel de robots tentoon in je klas of bibliotheek en laat de juryleden er een bordje bij schrijven zoals in een echte tentoonstelling bv. deze robot kan frietjes bakken, deze robot kan saxofoon spelen,...

- **Mogelijkheid 3: Schutblad ontwerpen voor het einde van het boek**

- Voor we het boek gingen lezen, keken we naar de cover en het schutblad vooraan in het boek. Wat kwamen we toen al te weten over het verhaal? (Laat de juryleden het schutblad bekijken terwijl ze vertellen wat ze nog weten)
- Wat zie je op het schutblad op het einde van het boek? (verwijzing naar de Facebook en Instagrampagina van Pieter Gaudesaboos)
- Wat vind je van dit schutblad als je dit vergelijkt met het schutblad vooraan in het boek?
- Vind je dat dit schutblad bij dit boek past?
- Wat zou jij veranderen/verbeteren? Hoe zou een schutblad dat (nog) beter bij het boek past er voor jou moeten uitzien?
- Hoe zou een schutblad eruit zien als je het eerste schutblad combineert met alles wat je nu weet uit het verhaal?

3.3. Evaluatie

- Laat de juryleden in duo nadenken over wat ze van het boek vonden en die woorden in letterkoekjes rond het boek leggen. Neem een foto van het boek en de woorden in letterkoekjes en hang de foto of foto's op in de klas of in de bibliotheek en eet alle koekjes op.
 - Welke woorden zou jij gebruiken om dit boek te omschrijven? Dit kunnen kenmerken zijn over het boek zelf maar ook over het verhaal, de illustraties, de vormgeving, het gevoel dat de lezers bij dit boek hebben bv. kleurrijk, dagboek, strip, grappig, triest, groot,...
- Rollenspel: Jij bent als begeleider een leerkracht op bezoek in de bibliotheek. De juryleden zijn allemaal bibliotheekmedewerkers. Jij toont "Het grote boek van Manneltje Koek" en vertelt hen dat je dat wil meenemen om in je eerste leerjaar te vertellen. Jij stelt vragen waarop de juryleden antwoorden. Dit gaat het best als je ervoor zorgt dat de setting ook min of meer klopt met een tafel, stoel,.... Na enkele vragen vraag je de juryleden wie er ook de rol van leerkracht wil opnemen en een vraag wil stellen aan de bibliotheekmedewerkers. Mogelijke vragen zijn:
 - Wat vind jij van deze verhalen? (De juryleden geven hun eerste mening)
 - Wat maakt dat je dit boek wel/niet zou aanraden? Wat vind jij waardevol aan dit boek? En wat niet?
 - Als ik het boek vertel in de klas, waar moet ik dan zeker op letten, waar zou je me dan voor willen waarschuwen, ...?
 - Welk verhaal zou jij zelf wel eens willen meemaken? Waarom?
 - Welk personage was jouw favoriete personage?
 - Wat vind jij van het idee van de schrijver om een boek in een boek te stoppen?
 - Wat vind jij ervan dat het allemaal verhalen in één boek zijn?
 - De makers kozen voor heel veel kleine tekeningen. Wat vind jij als bibliotheekmedewerker hiervan?
 - ...

4. VERDER LEZEN

- De kleine houten robot en de boomstamprijnses / Tom Gauld en Tjibbe Veldkamp (vert.) (Lannoo, 2022)
- Met Roos op reis / Deborah Marcero en Imme Dros (vert.) (Ploegsma, 2019)

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1

Hoe zal het verhaal gaan? Wat is jouw voorspelling?

Wat vertelt de cover jou nog niet?

Wat zou je graag willen weten?

Wat weet je heel zeker over dit verhaal?

Bijlage 2

vriendschap

stress

uitvindingen

familie

verdrietig

techniek

robot

ruimte

afscheid

lekker

spannend

eng

leuk

ontroerend

feest

saai

goed bedacht

fantasie

kunst

vakantie

Bijlage 3a

Bijlage 3b

